Vlaams Parlement

1585 (2017-2018) – Nr. 3
ingediend op 19 juni 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Kathleen Krekels

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991
betreffende de rechtspositie
van bepaalde personeelsleden
van het Gemeenschapsonderwijs,
het decreet van 27 maart 1991
betreffende de rechtspositie
van sommige personeelsleden
van het gesubsidieerd onderwijs
en de gesubsidieerde centra
voor leerlingenbegeleiding,
het decreet basisonderwijs
van 25 februari 1997
en de Codex Secundair Onderwijs
van 17 december 2010,
wat betreft maatregelen voor leerlingen
met specifieke onderwijsbehoeften

verzendcode: OND

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Kathleen Helsen.

Vaste leden:
Vera Celis, Paul Cordy, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, Kris Van Dijck;
Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, Kathleen Helsen;
Ann Brusseel, Jo De Ro;
Caroline Gennez, Tine Soens;
Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:
Björn Anseeuw, Peter Persyn, Grete Remen, Willy Segers, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde;
Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
Katia Segers, Steve Vandenberghe;
Elke Van den Brandt.

Documenten in het dossier:
1585 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

INHOUD

I. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs 5

1. Vooraf: open brief van de centra voor leerlingenbegeleiding 5

2. Algemene situering 6

3. Elf maatregelen 6

3.1. Faciliteren van de overstap van personeelsleden buitengewoon onderwijs naar gewoon onderwijs 6

3.2. Evaluatie van het type basisaanbod 7

3.3. Schrappen van de voorwaarde van minstens negen maanden voorafgaand verblijf in het buitengewoon onderwijs 7

3.4. Verlaten van de medische diagnose bij de opmaak van het medisch verslag 7

3.5. Nieuw systeem voor toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die ondersteuning bieden in het kader van het ondersteuningsmodel 8

3.6. Mogelijk maken dat een vertegenwoordiging vanuit het overleg met ouder- en belangenverenigingen kan aansluiten bij de stuurgroep 8

3.7. Middelen voor coördinatie, afkomstig uit het contingent van competentiebegeleiders, worden toegekend aan de ondersteuningsnetwerken 8

3.8. Bij vermoeden van emotionele stoornis of gedragsstoornis wordt het mogelijk om zonder diagnose te schakelen naar buitengewoon onderwijs type 3 9

3.9. Schrapping van de decretale IQ-grens ‘kleiner of gelijk aan 60’ als criterium voor type 2 10

3.10. Minimale ondergrens voor de omkadering van de ondersteuningsnetwerken 11

3.11. Open-endomkaderingsmechanisme voor ondersteuning type 2, 4, 6 en 7 11

II. Algemene bespreking 12
1. Tussenkomsten van de leden 12
1.1. Kathleen Krekels 12
1.2. Caroline Gennez 13
1.3. Elisabeth Meuleman 15
1.4. Jo De Ro 16
1.5. Koen Daniëls 18
1.6. Kathleen Helsen 20
2. Antwoorden van minister Hilde Crevits 23
3. Repliek van een lid 27
4. Aanvullend antwoord 27
5. Bijkomende opmerkingen 28
III. Artikelsgewijze bespreking 29
IV. Stemming 31
Gebruikte afkortingen 32
Tekst aangenomen door de commissie 33

De Commissie voor Onderwijs besprak op donderdag 7 juni 2018 het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs, het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Samen met dit ontwerp van decreet lagen ook zes door de Vlaamse Regering voorgestelde amendementen voor (*Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1585/2).

I. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

Minister *Hilde Crevits* wijst er bij de aanvang van haar uiteenzetting op dat een groot deel van de in het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet opgenomen aanpassingen aan het M-decreet al in het parlement aan bod is gekomen, naar aanleiding van vragen om uitleg op de commissiebijeenkomst van 3 mei 2018 (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2017-18, nrs. 1713, 1765, 1778, 1783 en 1825).

1. Vooraf: open brief van de centra voor leerlingenbegeleiding

De minister staat eerst stil bij de open brief die de centra voor leerlingenbegeleiding haar bezorgd hebben. De CLB's hebben hun zorgen geuit ten aanzien van een aantal maatregelen die vandaag voorliggen. Op maandag 4 juni was de adjunct-kabinetschef van de minister, Leen Van Heurck, aanwezig op de directiedag waaraan alle 72 CLB's deelnamen. Samen met nog een kabinetsmedewerker en met de mensen van de onderwijsadministratie is ze daar zeer omstandig ingegaan op de voorliggende wijzigingen en op de vele vragen die er daarover leefden, schetst de minister. De CLB's zijn daarnaast ook lid van de wekelijkse stuurgroep, waar steeds heel wat ruimte is om zorgen aan te kaarten en om – mocht dat nodig zijn – voorstellen tot wijziging te doen.

De zorgen van de CLB's zijn tweeledig. Enerzijds gaat het over het schrappen van de IQ-grens voor toegang tot type 2 en anderzijds over de maatregelen rond gedragsstoornissen. De CLB's vrezen met name dat er daardoor meer kinderen opnieuw naar het buitengewoon onderwijs verwezen zullen worden. Tevens zijn ze bezorgd over de druk die hierdoor mogelijkerwijze op hen zal worden gelegd.

De minister benadrukt daarbij dat de maatregelen die hier worden voorgesteld, stuk voor stuk zijn genomen na signalen vanuit het veld. Dat waren signalen van zowel scholen gewoon onderwijs, als scholen buitengewoon onderwijs. Dus signalen van scholen die elke dag met de betrokken kinderen werken in concrete situaties.

De minister is het absoluut eens met de stelling dat er gewerkt moet worden aan het sterker maken van scholen gewoon onderwijs, die soms nog een hele weg te gaan hebben om het zorgbeleid optimaal te ontwikkelen. Maar tegelijk kan men er niet omheen dat er op vandaag wel degelijk een aantal pijnpunten zijn. Gedrag is sowieso het resultaat van interactie met de omgeving, maar het is voor de minister onaanvaardbaar dat er kinderen thuis zitten omdat het juiste ticket ontbreekt om hen naar het gepaste aanbod te laten gaan.

De minister is ook verbijsterd over de bedenkingen van de CLB's aangaande het schrappen van de IQ-grens. Het waren immers net de CLB's zelf die bij de bespreking van het M-decreet gekant waren tegen het opnemen van een exacte IQ-grens. Dit is dus bepaald dubbelzinnig.

Met alle respect dat ze heeft voor de CLB's, wil ze de betrokkenen toch oproepen om – wanneer er hun per 1 september een aantal extra hefbomen kan worden aangereikt – samen met de scholen gewoon onderwijs, de scholen buitengewoon onderwijs, de pedagogische begeleiding, de ondersteuningsnetwerken en de actoren binnen Jongerenwelzijn, de hand aan de ploeg te slaan om de weg naar een meer inclusieve samenleving verder te zetten. Het heeft weinig zin om deze of gene actor met de vinger te wijzen. Inclusie kan immers maar slagen als elkeen zijn rol opneemt.

De minister memoreert dat ze een tweetal weken terug op bezoek was in een school voor buitengewoon onderwijs, waar een directeur haar zei dat hij het gevoel had dat men het buitengewoon onderwijs als een vorm van segregatie bekeek, terwijl de hoofdopdracht van het buitengewoon onderwijs er net in bestaat kinderen voor te bereiden op een volwaardige rol in de samenleving. Voor haar is het dan ook duidelijk dat het niet opgaat om de polarisatie te voeden. De krachten moeten integendeel gebundeld worden. De hier door de Vlaamse Regering voorgestelde maatregelen beogen dan ook enkel extra hefbomen te geven om voor elk kind de best mogelijke oplossing te vinden.

2. Algemene situering

De minister herhaalt dat de aanpassingen die vandaag voorliggen, voortvloeien uit de opstart (op 1 september 2017) van een nieuw ondersteuningsmodel in het leerplichtonderwijs. Er zijn ook maatregelen die in functie staan van een verdere uitrol van het M-decreet.

Het ondersteuningsmodel is in de plaats gekomen van het geïntegreerd onderwijs, het project inclusief onderwijs voor leerlingen met een inschrijvingsverslag voor het type 2 van het buitengewoon onderwijs en de aparte projecten van de waarborgregeling in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Het decreet Basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs bevatten nog een aantal bepalingen in verband met het geïntegreerd onderwijs die als gevolg van het ondersteuningsmodel ofwel zonder voorwerp geworden zijn, ofwel gewijzigd moeten worden.

Met het voorliggende ontwerp van decreet wordt ook verdere uitvoering gegeven aan een aantal maatregelen waartoe de Vlaamse Regering op 20 april 2018 heeft beslist, met de goedkeuring van een conceptnota tot bijsturing van het M-decreet. De minister wijst er daarbij op dat niet alle maatregelen uit de genoemde conceptnota hier al in vervat zitten. Er komen dus nog een aantal vervolgmaatregelen. Er werd hic et nunc gefocust op de decretale aanpassingen die nodig zijn.

3. Elf maatregelen

De minister overloopt daarna de elf maatregelen die vervat zitten in het ontwerp van decreet en de zes door de Vlaamse Regering ingediende amendementen.

3.1. Faciliteren van de overstap van personeelsleden buitengewoon onderwijs naar gewoon onderwijs

Dit is volgens de minister zonder twijfel een van de meest cruciale maatregelen. In het kader van de verdere implementatie van het M-decreet in het basis- en secundair onderwijs voorziet het ontwerp van decreet maatregelen die de overstap van een personeelslid, dat in het buitengewoon onderwijs is aangesteld, naar het gewoon onderwijs kunnen faciliteren. Het gaat daarbij om een aantal maatregelen die schoolbesturen in het gewoon onderwijs op vrijwillige basis kunnen gebruiken om personeelsleden uit het buitengewoon onderwijs aan te trekken. In concreto gaat het om het kunnen meenemen van dienstanciënniteit uit het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs, de verplichte wedertewerkstelling voor per-

soneelsleden van het buitengewoon onderwijs op het niveau van het schoolbestuur, het mogelijk maken van een nieuwe affectatie/mutatie van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs en het behoud van de niet-verworven salarisschaal (in het kader van het getuigschrift buo) bij overstap van buitengewoon naar gewoon onderwijs. Hierover is in de commissie reeds uitvoering gediscussieerd toen begin mei 2018 de conceptnota besproken werd.

3.2. Evaluatie van het type basisaanbod

Een tweede maatregel betreft de evaluatie van het type basisaanbod. Ook dit thema kwam al aan bod, met name op de commissiebijeenkomst van 24 mei 2018 toen er van gedachten werd gewisseld over de Onderwijsspiegel 2018 van de onderwijsinspectie. Daaruit bleek dat het basisaanbod buitengewoon onderwijs momenteel geen goede beurt maakt. De minister werpt daarbij de vraag op waaraan dat precies ligt. De inspectie heeft vastgesteld dat het basisaanbod een beetje stuurloos is. Iets wat de minister ook ten volle kan begrijpen, in het licht van de regelgeving die op vandaag wordt toegepast. De inspectie stelt meer bepaald vast dat in het basisaanbod – wat de samensmelting is van type 1 en type 8 – leerkrachten en directies de focus volledig op de terugkeer naar het gewoon onderwijs leggen en enkel daarvoor aandacht hebben. Die eenzijdige focus op leerprestaties heeft tot gevolg dat de aandacht voor het individuele traject dat een kind moet kunnen lopen, weggeëbd is. Het moge duidelijk zijn dat dit geen goede zaak is.

Dat is de reden waarom in dit ontwerp van decreet niet meer gesproken wordt over een inschrijving die twee schooljaren geldig is, schetst de minister. Dat neemt niet weg dat de CLB's de ouders en de leerlingen nog altijd actief moeten informeren over de mogelijkheden die er zijn. De bedoeling is dus nog altijd dat een terugkeer naar het gewoon onderwijs kan. Maar de focus moet weer gelegd worden op het feit dat een kind op basis van zijn mogelijkheden moet kunnen evolueren, en dat niet de idee-fixe er is dat iedereen na twee jaar terug naar het gewoon onderwijs moet. Minister Hilde Crevits hoopt dat op die wijze het basisaanbod weer een beetje kan floreren, en vooral een eigenheid kan ontwikkelen die het – omwille van die heel scherpe focus die er moest liggen – tot nu nog niet heeft kunnen ontwikkelen.

3.3. Schrappen van de voorwaarde van minstens negen maanden voorafgaand verblijf in het buitengewoon onderwijs

Leerlingen met een gemotiveerd verslag type basisaanbod krijgen hierdoor rechtstreeks toegang tot ondersteuning in het gewoon onderwijs. De verplichte omweg langs het buitengewoon onderwijs komt dus te vervallen, benadrukt de minister.

3.4. Verlaten van de medische diagnose bij de opmaak van het medisch verslag

Een vierde maatregel behelst het verlaten van de medische diagnose bij de opmaak van het gemotiveerd verslag als noodzakelijke voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor ondersteuning binnen het ondersteuningsmodel. De minister preciseert daarbij dat de medische problematiek natuurlijk nog relevant kan zijn in het traject om te achterhalen wat er scheelt met een leerling, maar ze is geen absolute voorwaarde meer.

Deze maatregel komt tegemoet aan de vraag van CLB's om het medische model van handicap te verlaten. Tegelijk hebben ze echter al meermaals aangekaart dat de druk op hen hierdoor zal toenemen. Dat vormt voor de minister een extra reden om hun expertise regionaal te bundelen en samen met scholen en ouders goede trajecten uit te zetten om de onderwijsbehoeften van kinderen te identificeren.

Ook hier is de houding die de CLB's innemen bepaald opmerkelijk, meent de minister. Enerzijds waren ze vragende partij om het medische model te verlaten, maar

van zodra er op die vraag wordt ingegaan, ontstaat er meteen een vrees voor de bijkomende druk die dat met zich zal brengen. De minister heeft begrip voor die zorg, maar meent dat de CLB's toch ook bestand moeten zijn tegen die bijkomende druk. Ze hebben immers wel degelijk de tools, de kennis en de expertise in huis. De minister drukt dan ook de hoop uit dat dit hen er nog meer toe zal aanzetten om nog veel meer dan nu al het geval is, regionaal te gaan samenwerken en samen tot beslissingen te komen. Als elk CLB op zijn eigen eiland blijft, dreigt er een zeer divers beeld te ontstaan. De minister heeft dus begrip voor de zorg die er kan leven bij de CLB's, maar meent dat dit geen reden kan zijn om niet in te gaan op hun initiële vraag.

3.5. Nieuw systeem voor toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die ondersteuning bieden in het kader van het ondersteuningsmodel

Dit systeem is gebaseerd op een bedrag per omkaderingseenheid (lestijd, lesuur, uur, begeleidingseenheid) en vervangt de integratietoelagen. Al snel was immers de vraag ontstaan om hierin te differentiëren. Momenteel lopen in de stuurgroep nog besprekingen over de vraag of er voor die types van ondersteuning die aankoop van dure materialen vereisen, een coëfficiënt moet worden toegepast. Zo is er bijvoorbeeld al een consensus dat ondersteuners type 6 (slechtzienden) zich verder moeten verplaatsen, omdat de doelgroep ver verspreid is over Vlaanderen en duurdere materialen moeten gebruiken. Maar er is allerminst overeenstemming over hoe groot het bedrag dan wel moet zijn, daar lopen er dus nog gesprekken over.

3.6. Mogelijk maken dat een vertegenwoordiging vanuit het overleg met ouder- en belangenverenigingen kan aansluiten bij de stuurgroep

Een zesde maatregel maakt het mogelijk dat een vertegenwoordiging vanuit het overleg met ouder- en belangenverenigingen kan aansluiten bij de stuurgroep die de implementatie van het ondersteuningsmodel opvolgt. Hiermee wordt ingegaan op een aantal vragen die al geruime tijd leefden bij de ouders, stipt de minister aan.

3.7. Middelen voor coördinatie, afkomstig uit het contingent van competentiebegeleiders, worden toegekend aan de ondersteuningsnetwerken

Voor elk ondersteuningsnetwerk worden aan één school voor buitengewoon onderwijs die behoort tot een ondersteuningsnetwerk middelen toegekend voor de coördinatie van het ondersteuningsnetwerk. Deze middelen komen globaal overeen met het aantal voltijdse betrekkingen dat overeenkomt met het aantal ondersteuningsnetwerken in het schooljaar 2018-2019. De wijze waarop de middelen in mindering worden gebracht bij de pedagogische begeleidingsdiensten en de wijze van toekenning van de lestijden, lesuren of uren voor de coördinatie van het ondersteuningsnetwerk wordt bepaald door de Vlaamse Regering.

De minister geeft nog mee dat tijdens de bespreking van de begrotingsaanpassing in de commissie op 31 mei 2018 al werd aangekondigd dat door de Vlaamse Regering hiervoor nog twee amendementen op de uitgavenbegroting zouden worden ingediend. De amendementen in kwestie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 19/4 – amendementen nrs. 24 en 25) behelzen een maatregel in het kader van het ontwerp van wijzigingsdecreet M. Via een budgetverschuiving wil de Vlaamse Regering de loonkredieten voorzien voor de coördinatoren van de ondersteuningsnetwerken. De middelen worden nu ondergebracht in een apart artikel voor de coördinatoren. Deze amendementen zullen worden behandeld in de commissie Financiën en Begroting.

Ter attentie van Jo De Ro, die op dat punt was tussengekomen, kan de minister verder nog bevestigen dat het in deze niet gaat over één coördinator per netwerk. De operatie zal op een 'gewogen' manier worden doorgevoerd. Het betreffende besluit is momenteel nog in opmaak, gezien het een behoorlijk technische kwestie betreft die degelijk berekend moet worden.

3.8. Bij vermoeden van emotionele stoornis of gedragsstoornis wordt het mogelijk om zonder diagnose te schakelen naar buitengewoon onderwijs type 3

Het is met name deze maatregel die tot wat commotie geleid heeft. De minister legt uit dat het voor leerlingen in het gewoon onderwijs voor wie het hele traject is afgerond met een vermoeden van een emotionele stoornis of gedragsstoornis en voor wie een aanbod in type 3 nodig is, maar waar de externe diagnose ontbreekt, mogelijk wordt – het is geen verplichting – om een voorlopig verslag op te stellen. Dat voorlopig verslag kan eenmalig opgemaakt worden en leidt uiteindelijk tot een inschrijving in een buo-school type 3.

Een dergelijk voorlopig verslag wordt altijd opgemaakt in overleg tussen de school, het CLB en de ouders. Bij onenigheid over de opmaak van een voorlopig verslag kunnen ouders een beroep doen op de Vlaamse Bemiddelingscommissie.

Wat de minister dienaangaande in de brief van de CLB's wat verbaast, is hun zorg omtrent minder kwaliteitsvolle diagnostiek. Het zijn namelijk zijzelf die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de trajecten. De externe diagnose vormt daarvan enkel het sluitstuk. En dat blijft ook zo in de toekomst. Wat er hier met de maatregel van het 'voorlopig verslag' beoogd wordt, is net dat kinderen geen weken (of in enkele gevallen soms maanden) thuis zitten, zonder school, omdat de school het niet meer aankan en het diagnostisch proces nog niet is afgelopen. Maar dat dit diagnostisch proces op dezelfde kwaliteitsvolle manier moet blijven verlopen, is duidelijk en daar wordt dan ook nergens op ingegrepen. Dat is uitdrukkelijk niet de bedoeling, aldus de minister.

De CLB's kaarten in hun open brief ook aan dat in gewone scholen de expertise ontbreekt om met kinderen met moeilijk gedrag om te gaan. De minister leest in de betrokken brief echter niets over de manier waarop de CLB's samen met de andere actoren werken aan het opbouwen van die expertise. Inclusie zal alleen maar lukken als iedereen er samen aan werkt en de eigen verantwoordelijkheid opneemt. Naar anderen verwijzen en zeggen wat die al dan niet moeten doen, draagt hier niet toe bij. De minister is het daarenboven ook oneens met die opmerking. Ze verwijst dienaangaande naar een werkbezoek dat ze gebracht heeft aan het netwerk Antwerpen plus (gelegen in het hartje van Antwerpen en dus in een zone die bepaald niet probleemvrij is), waar het ronduit spectaculair is hoe sterk het zorgbeleid in het hele netwerk ontwikkeld is, hoe men proactief zoekt naar oplossingen en hoe de nodige kritische zelfreflectie om het steeds beter te willen doen, aanwezig is.

De minister geeft nog mee dat er ingegrepen zal worden, mocht er vastgesteld worden dat er misbruik gemaakt wordt van de mogelijkheid om een dergelijk voorlopig verslag te schrijven. Ze aanvaardt echter niet dat kinderen de dupe zijn van de manier waarop het proces loopt. Daar moet met deze nieuwe benadering een einde aan gemaakt worden. Deze maatregel staat overigens ook niet op zich, hij hangt samen met de regeling rond de snelle interventieteams die een helpende hand moeten kunnen bieden aan leerkrachten die geen grip krijgen op een problematiek die ze soms ook niet kunnen doorgronden. Hierdoor moeten zowel de betrokken leerkrachten als de betrokken leerlingen sneller uit de brand geholpen kunnen worden.

Het voorlopig verslag waarvan sprake, is geldig gedurende het lopende schooljaar. Wanneer de diagnose nog niet beschikbaar is bij de start van het daaropvolgende schooljaar, kan het CLB het voorlopig verslag maximaal een schooljaar verlengen. Maar in beginsel zou dit niet nodig mogen zijn. Eens de diagnose van een emotionele stoornis of gedragsstoornis gesteld is, wordt het voorlopig verslag vervangen door een verslag type 3, dat voldoet aan alle voorwaarden van een verslag type 3.

Als het diagnostisch traject niet leidt tot een diagnose van een emotionele stoornis of gedragsstoornis, wordt het voorlopig verslag opgeheven. Tenzij de ouders de leerling al inschrijven in een school voor gewoon onderwijs, heeft de leerling het recht om in de school type 3 ingeschreven te blijven tot het einde van het lopende schooljaar.

De bewering dat kinderen niet meer weg zullen raken uit het buitengewoon onderwijs is dus minstens voorbarig. Als ze daar niet thuishoren omdat ze geen gedragsstoornis blijken te hebben, is het ook mee aan de CLB's om een gepast aanbod te zoeken.

3.9. Schrapping van de decretale IQ-grens 'kleiner of gelijk aan 60' als criterium voor type 2

De maatregel behelst de schrapping van de decretale IQ-grens 'kleiner of gelijk aan 60' als criterium voor type 2 (verstandelijke beperking), en de vervanging ervan door 'twee of meer standaarddeviaties beneden het gemiddelde ten opzichte van een normgroep van leeftijdgenoten'. De voorwaarde wordt behouden dat leerlingen significante beperkingen moeten hebben in het intellectueel functioneren, wat op basis van een psychodiagnostisch onderzoek tot uiting komt.

De term 'sociaal aanpassingsgedrag' wordt vervangen door 'adaptief gedrag' en de voorwaarde omtrent adaptief gedrag wordt gewijzigd van 'minstens drie' naar 'twee of meer standaarddeviaties beneden het gemiddelde ten opzichte van een normgroep van leeftijdgenoten'.

De minister laat daarbij ook nog opmerken dat de CLB's tijdens de onderhandelingen over het M-decreet tegen het opnemen van een strikte IQ-grens hebben geprotesteerd, omdat die moeilijk operationaliseerbaar is in de praktijk en een aantal kinderen zo uit de boot dreigden te vallen. Die klacht heeft de minister ook meermaals gehoord van ouders van kinderen met het syndroom van Down en ze hoort die ook bij scholen type basisaanbod. Ze nodigt de commissieleden ook uit om het eerste verslag van het ondersteuningsnetwerk te lezen, waaruit duidelijk naar voren komt dat de groep van kinderen met een IQ tussen 60 en 70 als uitermate kwetsbaar beschouwd mag worden. Wie nu beweert dat de voorliggende maatregel ondoordacht haastwerk zou zijn, doet de waarheid dus geweld aan. Men hoeft er maar de verslagen van de bespreking van het M-decreet, en de daaraan voorafgaande hoorzittingen uit 2014 op na te lezen om de ongegrondheid van deze bewering te kunnen vaststellen, geeft de minister mee. Het was toen met name Kris Van Dijck die deze zorg aankaartte.

De bemerking van de CLB's dat er een medisch model van handicap gehanteerd wordt, is een bemerking die ze ook al maakten toen er strikte criteria voor toegang tot het buitengewoon onderwijs in het M-decreet werden opgenomen. Hun opmerking tegen de bijsturing van de IQ-grens kadert dus in een breder debat rond de typologie.

Minister Crevits is ervan overtuigd dat het geen goede zaak zou zijn als men nu die typologie in haar geheel overboord zou gooien, zonder dat eerst grondig te bespreken met het veld. Ook de Vlor vraagt trouwens een grondig debat over een

hertekening van het buitengewoon onderwijs. De maatregelen die de minister hier voorstelt, zetten een aantal zaken recht.

3.10. Minimale ondergrens voor de omkadering van de ondersteuningsnetwerken

Maatregel tien voorziet dat voor de omkadering van de ondersteuningsnetwerken een minimale ondergrens wordt bepaald op basis van de telling van 1 februari 2018. De Vlaamse Regering garandeert jaarlijks 13.623 lestijden en 12.985 uren voor het basisonderwijs en 7747 lesuren en 2605 uren voor het secundair onderwijs. Deze maatregel zal over een periode van vijf schooljaren gemonitord worden en indien nodig in het schooljaar 2022-2023 worden bijgestuurd.

De reden hiervoor is dat men op die manier een basisomkadering wil verzekeren voor de ondersteuningsnetwerken. Er wordt dus wat rust gebracht, stelt de minister. Zo niet zouden de cijfers jaar na jaar fluctueren en zou er ook geen gegarandeerde ondergrens zijn. Indien het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs zou toenemen (bijvoorbeeld door de maatregel van het voorlopig verslag type 3 of het wijzigen van de IQ-grens type 2) en daardoor de waarborg daalt, heeft dit geen invloed op de omkadering van ondersteuningsnetwerken. Wanneer de waarborg stijgt, zal de omkadering voor de ondersteuningsnetwerken ook nog steeds stijgen. Er wordt dus maar in één richting gewerkt.

De omkadering van de ondersteuningsnetwerken wordt op deze manier ook losgekoppeld van de omkadering voor (kleine) types 2-4-6-7. Wanneer de omkadering voor type 2-4-6-7 stijgt, heeft dit dus geen effect op de omkadering voor de ondersteuningsnetwerken.

3.11. Open-endomkaderingsmechanisme voor ondersteuning type 2, 4, 6 en 7

Een laatste maatregel bestaat erin dat er voor de ondersteuning van type 2, 4, 6 en 7 (auditieve beperking) terug een open-endomkaderingsmechanisme komt, dat wordt losgekoppeld van de omkadering voor de ondersteuningsnetwerken. Binnen dit nieuwe omkaderingsmechanisme voor ondersteuning type 2, 4, 6 en 7 genereert elke leerling die aan de voorwaarden voldoet middelen voor ondersteuning, waarbij deze middelen voor die leerling ingezet worden en ze bij wijziging van school ook de leerling volgen.

De minister wijst er daarbij ook op dat er nu nog gesproken wordt van de huidige doelgroep type 2, 4, 6 en 7 (auditieve beperking). Maar de groepen type 4 (specifiek de groep leerlingen met DCD) en type 7 (specifiek de leerlingen met STOS) zullen in dit kader uitgeklaard en verfijnd worden om te bepalen welke leerlingen worden opgenomen in het spoor van de ondersteuningsnetwerken en welke in het spoor van de ondersteuning type 2-4-6-7. Daar woedt een grote discussie over, die noopt tot het afbakenen van criteria.

Het is de bedoeling dat dit nieuwe omkaderingsmechanisme in werking treedt vanaf schooljaar 2019-2020, op basis van de telling van 1 februari 2019 waarbij de voorafname van het schooljaar 2018-2019 als referentie wordt gehanteerd. Er wordt op dit punt dus in twee stappen gewerkt.

Op dit ogenblik wordt er ook gewerkt aan een overgangsmaatregel om bijkomende begeleidingseenheden toe te kennen in het schooljaar 2018-2019. Doelgroepen type 4 (specifiek de groep leerlingen met DCD) en type 7 (specifiek de leerlingen met STOS) zullen tegen dan ook verfijnd zijn om te bepalen welke leerlingen worden opgenomen in het spoor van de ondersteuningsnetwerken en welke in het spoor van de ondersteuning type 2-4-6-7.

Afsluitend stelt de minister dat ze met dit geheel aan maatregelen de scholen van het gewoon en buitengewoon onderwijs wil versterken en wil garanderen dat elke leerling met zorgnoden het best mogelijke onderwijs krijgt. Ze verzoekt de commissieleden dan ook het hun voorgelegde ontwerp van decreet te willen goedkeuren.

II. Algemene bespreking

1. Tussenkomsten van de leden

1.1. Kathleen Krekels

Kathleen Krekels is heel blij met de bijsturingen van het M-decreet, want het voorbije schooljaar werden veel verzuchtingen gehoord.

Een belangrijk element van de bijsturingen betreft volgens het lid het statuut van de personeelsleden. Er zijn goede voorbeelden van scholen uit het buitengewoon en gewoon onderwijs die proberen om samen te werken, maar zij botsen op het statuut van het personeel, dat niet gelijk is in het buitengewoon en het gewoon onderwijs. Die situatie wordt nu verbeterd, wat volgens de spreker een goede bijsturing is.

Leerlingen met gedragsproblemen en emotionele problematieken zullen sneller naar het buitengewoon onderwijs kunnen doorstromen, als dat uiteraard nodig is. Het verslag met de omschrijving 'het vermoeden van' is volgens de spreker positief. Gewoon onderwijs als het kan en buitengewoon onderwijs als het nodig is, is de leidraad voor Kathleen Krekels. Dit is dan ook een stap in de goede richting.

De spreker heeft een aantal vragen over bepaalde maatregelen. Ze gaat in op de begeleiding van leerlingen met gedragsstoornissen en de interventieteams. De minister heeft aangegeven dat de interventie in regio's georganiseerd zal worden. Is er al zicht op de regionale indeling? Hoe zal de minister ervoor zorgen dat goede initiatieven Vlaanderenbreed ingang vinden?

Kathleen Krekels geeft het voorbeeld van TAnder, een school op maat van jongeren die moeilijk leren en gedrags- en/of emotionele problemen vertonen. Omwille van de goede evaluatie werd het project verlengd, maar er is volgens de spreker geen initiatief genomen om de methodieken te verspreiden over heel Vlaanderen. Hoe kan de minister zorgen voor de verspreiding van het project? In welke mate kan dit gecombineerd worden met de interventieteams? Het is volgens het lid misschien beter om te steunen op de ervaringen van een goedlopend project als TAnder in plaats van nieuwe teams in het leven te roepen.

Het lid hoort dat ouders niet altijd vertrouwen hebben in het CLB. Het CLB is het aanspreekpunt voor de bemiddeling, vandaar de vraag hoe het imago van de CLB's verbeterd kan worden en het effectief onafhankelijke en betrouwbare partners zijn voor de ouders. Het gaat vooral om het imago, want veel CLB-medewerkers nemen hun rol goed op, aldus de spreker.

In januari 2016 is ervoor gekozen om de Vlaamse Bemiddelingscommissie in het leven te roepen. Het is volgens Kathleen Krekels belangrijk om de bekendheid van deze commissie te vergroten, want dit kanaal wordt op dit moment maar beperkt gebruikt. Op welke manier wordt gegarandeerd dat de nodige expertise aanwezig is in de commissie om alle mogelijke vragen van ouders te kunnen beantwoorden? Hoe is de commissie samengesteld?

Het leerlingenpaspoort is een goed initiatief, aldus de spreker. Het lid heeft nog wel een vraag over privacy. LARS was oorspronkelijk een initiatief van het CLB,

waardoor de gegevens niet op de website van de Vlaamse overheid staan, maar op een Amerikaanse server die eigendom is van een private partner. Als dit platform gebruikt zou worden in het kader van het leerlingenpaspoort, rijst volgens het lid de vraag hoe de overheid de privacy van de medische gegevens van leerlingen kan beschermen en hoe het nog mogelijk is dat deze gegevens op een server staan die niet onder de verantwoordelijkheid van de overheid valt. Ze vraagt de minister om dit door experten te laten onderzoeken.

Kathleen Krekels is ook tevreden dat middelen vrijgemaakt worden voor de coördinatie van de ondersteuningsnetwerken. Haar fractie stond in het begin argwanend tegenover die coördinatie, omdat de beschikbare middelen naar de kinderen moesten gaan. Het lid hoort de verzuchtingen van het veld, en de coördinatie komt nu dikwijls bij de directeurs van de scholen voor buitengewoon onderwijs terecht. Dat zorgt voor een overbelasting, wat haar doet besluiten dat coördinatoren nodig zijn voor de ondersteuningsnetwerken. De spreker acht het belangrijk dat de middelen daarvoor komen uit het contingent voor competentiebegeleiding. De coördinatie moet dus gebeuren met middelen die bedoeld zijn voor de leraren en niet met middelen die bedoeld zijn voor de leerlingen, stipt de spreker aan.

Een competentiebegeleider die zijn job goed doet, mag niet het gevaar lopen om ontslagen te worden omdat er middelen verschoven worden, merkt het lid op. Het is aan de pedagogische begeleiding om prioriteiten te stellen.

Voor de ondersteuning van de kleine types wordt een open-endfinanciering vastgelegd. Kathleen Krekels vindt dit een goede zaak. Over de kleine types werden de nodige bezorgheden geuit, schetst de spreker. Voor type 6 zouden vier tot vijf keer meer middelen nodig zijn om dezelfde ondersteuning te kunnen bieden. Ze verwijst ook naar het zogenaamde Braille-arrest van juni 2017, dat stelt dat er een maximale ondersteuning moet zijn. Daarin staat ook dat de minister er binnen het eigen onderwijsbudget voor moet zorgen dat middelen voor doven en blinden op tafel liggen. Hoe pakt de minister dit aan en welke rol is weggelegd voor het gewoon en het buitengewoon onderwijs?

De doelgroepen van type 4 en type 7 zullen verfijnd en uitgeklaard worden, stelde de minister in de toelichting. De minister stelde eerder al dat STOS-leerlingen onder het rugzakprincipe zullen vallen. Wanneer zal alles uitgeklaard zijn? De gesprekken met de experten lopen nog, maar de spreker wil de verdere planning van het dossier kennen.

1.2. Caroline Gennez

Het zal volgens *Caroline Gennez* niet de laatste keer zijn dat over het M-decreet en het zorgondersteuningsmodel wordt gediscussieerd. Het onderwerp beroert heel veel harten van ouders en leerkrachten.

De M staat voor maatwerk, aldus het lid. Dat maatwerk moet vooral geboden worden voor de leerlingen. Het is de ambitie – om in overeenstemming te zijn met het VN-verdrag – de leerling centraal te stellen en zo veel mogelijk te evolueren naar inclusief onderwijs. Daarvoor is de ondersteuning van leerlingen met specifieke zorgnoden nodig, en meer dan vandaag voor sommige leerlingen het geval is. Er wordt ingezet op de versterking van leerkrachten en scholen in het gewoon en het buitengewoon onderwijs en de ondersteuningsnetwerken moeten een sterker beleidsvoerend vermogen krijgen.

De spreker heeft al herhaaldelijk aangeklaagd dat de ondersteuningsnetwerken dit schooljaar holderdebolder zijn ingevoerd, nog steeds in de kinderschoenen staan en groeipijnen kennen. Dat blijkt volgens Caroline Gennez ook uit veel getuigenissen die in de mailbox van de commissieleden terechtkomen.

Sp.a heeft steeds bepleit dat ook de ondersteuningsnetwerken gecoördineerd worden en steunt de middelen die daarvoor vrijgemaakt worden. Als maatwerk ernstig wordt genomen, moet de expertise zo georganiseerd en gecoördineerd worden dat ze terechtkomt bij de kinderen die er het meeste nood aan hebben.

Het lid betreurt wel dat wordt ingeteerd op de middelen voor competentiebegeleiders. Op die manier wordt het moeilijker om meer expertise in het hele onderwijsveld te brengen, om van inclusief onderwijs een succes te maken. Een aantal organisaties, zoals de CLB's en GRIP vzw, klagen aan dat een hypotheek wordt gelegd op het inclusief onderwijs. Telkens wordt de zin of onzin van inclusief onderwijs bediscussieerd. Dat is volgens deze organisaties niet verwonderlijk, omdat de regering geen strategisch plan op langere termijn heeft over hoe het inclusief onderwijs gerealiseerd zal worden. Dat betekent dat telkens opnieuw de richting in vraag wordt gesteld en de richting die met dit ontwerp van wijzigingsdecreet wordt gevolgd, is niet de richting van het VN-verdrag, stelt Caroline Gennez.

De brief van de CLB's onderstreept het belang van de ondersteuning in het gewoon onderwijs, stipt de spreker aan. Een leerling met gedragsstoornissen of emotionele stoornissen kan soms moeilijk omkaderd en gehandhaafd worden in het gewoon onderwijs. Als die leerling ervoor kiest om met een verslag naar het buitengewoon onderwijs over te stappen, genereert hij daar wel substantieel meer middelen. Dat legt volgens het lid een hypotheek op de inclusiviteit van het gewoon onderwijs. Het principe 'gewoon als het kan, buitengewoon als het moet' is voor sp.a een goede zaak. Maar de CLB's klagen terecht aan dat met dit ontwerp van wijzigingsdecreet de deur verder open wordt gezet om opnieuw meer kinderen naar het buitengewoon onderwijs toe te leiden.

Het lid betreurt dat door het medisch model waarin men dreigt te vervallen, het kind als het probleem wordt beschouwd en voorbijgegaan wordt aan het inzicht dat gedrag steeds het resultaat is van interactie met de omgeving. Caroline Gennez is er absoluut geen voorstander van om het probleem naar het kind te verschuiven, want dat staat haaks op de ambitie om inclusief onderwijs te organiseren.

Uit het jaarverslag van de CLB's blijkt dat het aantal leerlingen met gedragsproblemen exponentieel stijgt. Ook bij de welzijnsinstellingen neemt de druk toe en groeien de wachtlijsten. Het is volgens de CLB's niet de oplossing om kinderen met gedragsproblemen sneller en na een minder grondig diagnostisch traject door te verwijzen, want dat zal de druk alleen meer verhogen. Tevens is de kans klein dat een leerling, eens verwezen naar het buitengewoon onderwijs, nog terugkeert naar het gewoon onderwijs. De tijdelijkheid van het verslag zal daar volgens de CLB's weinig aan veranderen.

Het is volgens sp.a nodig om de financiering van het gewoon en het buitengewoon onderwijs grondiger onder de loep te nemen. Het M-decreet moet uitgaan van maatwerk voor het kind, wat een eerlijke en versterkte financiering vereist, gericht op de bijzondere zorgnoden van elk kind, ongeacht het type en de keuze voor gewoon of buitengewoon onderwijs.

Het is volgens de spreker positief dat meer aandacht wordt gegeven aan de betrokkenheid van ouders en kinderen en een grotere rechtszekerheid binnen het inschrijvingsrecht.

Caroline Gennez gaat nog in op reeds lang aangekaarte aandachtspunten die onbehandeld blijven. Ze verwijst daarbij naar de regeling voor therapieën, certificering, vrijstelling van leerplicht en flexibiliteit rond aangepaste curricula. Op het veld rijst de vraag of er voor deze punten nog antwoorden komen deze legislatuur.

De regeling voor een betere positie voor de ondersteuners en de mensen uit het buitengewoon onderwijs wordt door het lid ondersteund. De getuigenissen van bepaalde ondersteuningsnetwerken en bepaalde types tonen volgens de spreker aan dat er over de omkadering nog veel vragen zijn. Het lid geeft het voorbeeld van een expertisenetwerk dat het moeilijk acht om aan ouders uit te leggen dat hun kind maar kan rekenen op een half uur begeleiding per week. Dat is te weinig om inclusietrajecten te realiseren. Het is nodig om minstens het omkaderingsniveau van vorig jaar te kunnen realiseren en bij voorkeur een versterking, zodat echt inclusief onderwijs in de praktijk gegarandeerd kan worden.

1.3. Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman verwijst naar haar mail aan de minister, met de vraag dat over de brief van de CLB's een hoorzitting georganiseerd zou worden. Als 82 instanties de brief van de CLB's ondertekenen en fundamentele opmerkingen maken bij het ontwerp van wijzigingsdecreet, is dat een duidelijk signaal van heel veel mensen, stelt het lid. De minister heeft geantwoord dat haar adjunct-kabinetschef de CLB's heeft gesproken. Maar daardoor heeft de commissie natuurlijk de CLB's niet gehoord en kennis kunnen nemen van hun bezorgdheden en hun argumentatie. Elisabeth Meuleman betreurt dat en acht het nodig om op het signaal in te gaan en de CLB's te horen. Als de andere fracties de vraag naar een hoorzitting niet ondersteunen, zal het lid zelf een hoorzitting organiseren.

De opmerkingen worden al te gemakkelijk opzij geschoven door te zeggen dat de CLB's niet consequent zijn, meent de spreker. De CLB's klagen een aantal zaken aan die ingaan tegen hun eerdere standpunten. Elisabeth Meuleman veronderstelt dat daar een reden voor is. Principieel kunnen de CLB's waarschijnlijk achter een aantal punten staan, zoals het afwijken van het medisch model, maar het moet voor de CLB's haalbaar zijn om dat allemaal op te vangen. Ze slaken de noodkreet dat ze niet alles kunnen verwerken, en dan moet daar volgens de spreker naar geluisterd worden.

Op dit moment is het voor gewone scholen bijzonder moeilijk om met kinderen met gedragsproblemen om te gaan. Ze kunnen een klas op stelten zetten en er is niemand om die kinderen op te vangen. Elisabeth Meuleman onderschrijft het probleem dat er op dit moment bestaat, maar zij is het fundamenteel oneens met de oplossing die het ontwerp van wijzigingsdecreet aanreikt en geeft daarvoor dezelfde reden als de CLB's. Net voor kinderen die gedragsproblemen vertonen – geen gedragsstoornis – zou het het meest haalbaar moeten zijn om ze in het gewoon onderwijs op te nemen. Het zijn kinderen met een gewoon IQ die een gewoon traject zouden moeten kunnen volgen. Maar het is dan nodig om heel vroeg en preventief in te grijpen. Het is geen oplossing om die kinderen door te verwijzen naar het buitengewoon onderwijs, met het risico dat ze niet terugkeren naar het gewoon onderwijs en op wachtlijsten voor hulp terechtkomen.

De kinderen worden doorverwezen, maar het maatschappelijk probleem wordt absoluut niet opgelost, meent de spreker. De CLB's stellen volgens het lid terecht dat een sterkere samenwerking met Welzijn opgezet moet worden, dat leerkrachten in het gewoon onderwijs geprofessionaliseerd moeten worden, dat gezocht kan worden naar kortere time-outs enzovoort. Een doorverwijzing druist in tegen de doelstellingen inzake inclusie.

De wijzigingen getuigen ook van oplapwerk, meent de spreker, en tonen aan dat er te weinig visie is op lange termijn en te weinig stapsgewijs wordt gewerkt aan professionalisering en competentieontwikkeling om met de grote veranderingen om te gaan. De ondersteuning voor het gewoon onderwijs voor bepaalde types is te laag en daar veel meer op inzetten is de juiste maatregel, niet de voorgestelde gemakkelijkheidsoplossing, stelt de spreker. Het huidige voorstel was ook communicatief

interessant, aldus Elisabeth Meuleman, want het geruststellen van de scholen en het aankondigen van de fast teams klonk goed. Maar de maatregelen zijn niet de juiste oplossing en de fast teams zijn uit het zicht verdwenen. Er zouden ook niet veel middelen zijn voor die teams en een project van een jaar zou uitgerold worden voor 2 van de 23 ondersteuningsnetwerken. De communicatie van de minister over de snelle ondersteuning door de fast teams als er zich gedragsproblemen stellen, staat dus niet in verhouding tot wat het effectief is geworden, merkt het lid op.

Elisabeth Meuleman beaamt dat er ook een aantal goede elementen in het ontwerp van wijzigingsdecreet staan, die wel in de richting van inclusief onderwijs gaan. Dat staat tegenover de maatregelen voor type 2, die de omgekeerde beweging in gang zetten. Vandaar de vraag van het lid naar een globale visie.

De maatregelen die afstappen van een medisch model, de IQ-maatregel en het feit dat een leerling niet eerst negen maanden in het buitengewoon onderwijs moet zitten om ondersteuning te krijgen in het gewoon onderwijs, steunt de spreker.

De leerkrachten kunnen hun anciënniteit meenemen, maar dat geldt enkel voor de vastbenoemde leerkrachten. Voor TADD-leerkrachten kan dat enkel als er een akkoord over is en gaat dat niet automatisch, wat de spreker betreurt.

De coördinatie wordt gerealiseerd met de uren van de competentiebegeleiders, terwijl die heel goed werk verrichten en de leerkrachten versterken. Hierdoor zal hun ervaring voor een deel verloren gaan, wat volgens het lid jammer is.

Een grote bezorgdheid van Elisabeth Meuleman is de financiering voor het komende schooljaar. Er kon nog niet achterhaald worden door welke school buitengewoon onderwijs een leerling met een bepaald verslag ondersteund werd. Er werd globaal gekeken naar de stijging van het aantal verslagen, waarop een coëfficiënt van 75 percent werd toegepast. Hierdoor ontstaan grote verschillen. Netwerken met een grote stijging van het aantal leerlingen, komen uit bij een zeer laag aantal uren ondersteuning per leerling, soms zelfs tot een half uur per kind type 2. Katholiek Onderwijs Vlaanderen gaf ook een aantal frappante voorbeelden, met scholen die tot veel meer ondersteuning kwamen dan aanvankelijk ingeschat en andere die het met veel minder ondersteuning moeten stellen. Dan kan wel gewezen worden op het organiseren van interne solidariteit, maar dat is blijkbaar niet altijd evident. Het lid stelt daarbij dat bijvoorbeeld in de provincie Oost-Vlaanderen de hele regio grote tekorten heeft.

Voor de financiering van de kleine types en voor de ondersteuningsnetwerken die wel het leerlingenaantal sterk zien stijgen, maar waarvoor de middelen niet evenredig stijgen, moet nog dit schooljaar een oplossing gevonden worden, benadrukt het lid. De ondersteuningsnetwerken verwachten dat, zodat ze snel kunnen communiceren naar ouders. Er is opnieuw chaos, wat net vermeden moet worden. Hoe zal de minister dat aanpakken? Hoe zullen de netwerken met een stijging van het leerlingenaantal, maar een niet-evenredige stijging van de middelen gerustgesteld kunnen worden, zodat ze minstens een ondersteuning van vijf uur voor een kind type 2 kunnen bieden?

1.4. Jo De Ro

Bij de stemming over het M-decreet in 2014 hebben heel veel organisaties buiten het parlement, maar ook heel wat parlementsleden in het parlement, gezegd dat het kunst- en vliegwerk was, stelt *Jo De Ro*. Doorheen de jaren is dat ook gebleken.

Zijn fractie was een koele minnaar van de snelheid waarmee het M-decreet werd ingevoerd. Vanaf het begin van deze legislatuur heeft zijn fractie zich constructief opgesteld om effectief zaken te repareren. In dit ontwerp van wijzigingsdecreet

wordt een antwoord gegeven op heel veel bezorgdheden die op het terrein werden waargenomen, stelt het lid.

Jo De Ro had ook soms de indruk dat alles de fout was van het M-decreet. Zelfs als tegenstemmer bij de invoering van het M-decreet, is het volgens de spreker fel overdreven om alles wat fout loopt in het onderwijs toe te schrijven aan het M-decreet.

De maatregelen om de overstap van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs gemakkelijker te laten verlopen, worden volgens het lid terecht genomen. Hij blijft wel de vraag stellen of op termijn één rechtspositieregeling voor alle door de Vlaamse overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijspersoneelsleden niet wenselijk is. In een ondersteuningsnetwerk werken veel personeelsleden met een verschillende rechtspositie samen. Dat is geen probleem zolang alles vlot verloopt, maar het lid vreest het moment dat er problemen zouden opduiken en het bestaan van twee rechtspositieregelingen een hinderpaal zou blijken.

Voor de scholen met een groot aandeel basisaanbod zitten er in het ontwerp van wijzigingsdecreet fundamentele antwoorden op de vele vragen die werden gesteld, meent Jo De Ro. Sinds het invoeren van het type basisaanbod werd dit als een zijspoor ten opzichte van de andere types beschouwd. Er was de tweejaarlijkse evaluatie, de voorwaarde dat de leerling negen maanden in het buitengewoon onderwijs moest verblijven om een gemotiveerd verslag te krijgen en in aanmerking te komen voor ondersteuning. Het ontwerp van wijzigingsdecreet neemt die zorgen weg, stelt de spreker.

Er wordt volgens Jo De Ro al twee decennia gediscussieerd over het verlaten van de puur medische diagnose en handelingsgericht te werken. Hij begrijpt de voorzichtigheid om alles niet te snel te willen doen, maar de vraag naar een handelingsgerichte diagnostiek leeft al lang en wordt nu sterker gemaakt, wat het lid zeer goed acht. Hij is wel van mening dat de bezorgdheid van de CLB's ernstig genomen moet worden. Het mag niet zo zijn dat de wachtlijsten bij Welzijn voor mensen die de nodige attesten willen opvragen om in aanmerking te komen voor ondersteuning, vervangen worden door wachtlijsten bij de CLB's. De doorstroming van een leerling naar het buitengewoon onderwijs verliep in het verleden soms traag omdat de CLB's niet konden volgen of zeer voorzichtig waren, schetst de spreker. Er moet goed naar het veld geluisterd worden, want niemand heeft er baat bij dat de bottleneck bij de CLB's vergroot. Het nieuwe decreet Leerlingenbegeleiding zal op termijn zeker helpen, maar er is binnen de CLB's meer nodig, zegt het lid.

Het systeem voor de werkingsmiddelen van het ondersteuningsmodel acht de Open Vld-fractie zeer goed, evenals de vertegenwoordiging van ouders in de stuurgroep. Om te kunnen slagen in inclusief onderwijs en in buitengewoon onderwijs, is de betrokkenheid van ouders en, waar mogelijk, van kinderen, cruciaal.

De bezorgdheid van Jo De Ro over de coördinatie van de ondersteuningsnetwerken werd door de minister al uitgeklaard in de toelichting. Er is altijd coördinatie nodig als mensen samenwerken, maar het schaalverschil tussen de ondersteuningsnetwerken moet volgens de spreker ook tot uiting komen bij de verdere uitwerking.

Voor type 3 moeten meer inspanningen gevraagd worden van Welzijn, meent het lid. In sommige regio's is er voldoende welzijnsaanbod, maar in andere regio's zijn er wachtlijsten en/of geen aanbod. Zo is er bijvoorbeeld een bepaald aanbod niet toegankelijk voor kinderen van wie de ouders het Nederlands niet machtig zijn. Men kan stellen dat de ouders dan maar Nederlands moeten leren, maar het gaat vaak om nieuwkomers die het Nederlands nog leren. Als dan naar de ouders wordt verwezen, is dat een zwaktebod voor de welzijnsregio Vlaanderen, stelt het lid. Hij steunt de vraag om Welzijn aan te sporen om nog meer te doen.

Het schrappen van de strikte IQ-grens is positief.

Inzake de ondergrens van de omkadering van de ondersteuningsnetwerken gaat de spreker in op de uiteenzetting van Caroline Gennez. Zij had het over het interen op competentiebegeleiders. Dat kan alleen bekeken worden als interen op expertise, mochten die mensen niet de overstap maken naar coördinatie of de ondersteuningsnetwerken. De spreker benadrukt het traject dat is afgelegd. Bij het begin van het M-decreet was niet voorzien dat de waarborg snel zou optreden. Dat werd in het begin van de legislatuur een jaar vervroegd. Dat betekent dat de besparing door het M-decreet werd weggewerkt. Met het ondersteuningsdecreet werden extra midden ter beschikking gesteld. Het ging niet alleen om het samenvoegen van prewaarborg, waarborg en gon, er werd ook geld bijgelegd. Met dit ontwerp van decreet komt er een ondergrens voor de ondersteuningsnetwerken, maakt Jo De Ro duidelijk. Dat betekent dat, als het doembeeld van sommigen bewaarheid wordt en een grote terugstroom naar het buitengewoon onderwijs volgt, normaal gezien ook de ondersteuning van het gewoon onderwijs zou dalen. Door het ontwerp van wijzigingsdecreet kunnen de middelen niet dalen onder het niveau van dit jaar. Dat is belangrijk om zekerheid te bieden aan de mensen in de ondersteuningsnetwerken, beklemtoont de spreker. Als er meer kinderen naar het buitengewoon onderwijs zouden gaan, komen er daar wel middelen bij.

Met de open-endfinanciering voor de types 2, 4, 6 en 7 bevestigt de Vlaamse Regering de wil om meer middelen te investeren. Bij de start van het M-decreet waren geen middelen voorzien, maar deze legislatuur werd bijna elk jaar extra budget ingeschreven. Dat zal niet op elk terrein, voor elke vraag, voor elke ouder, voor elk kind, in elke regio het maximum zijn, beaamt de spreker, maar er zijn de voorbije jaren veel middelen bijgekomen, merkt hij op.

De manier waarop rugzakken toebedeeld worden voor het volgende schooljaar zou tot rare situaties kunnen leiden, schetst de spreker. Het Vlaamse gemiddelde is een stijging met 75 percent voor type 2. Maar er zijn scholen die een stijging van 300 of 400 percent hebben, of scholen met een stijging van 25 percent. Maar alle scholen krijgen er 75 percent bij. Jo De Ro doet een oproep aan de minister om de situatie te onderzoeken, want interne solidariteit is moeilijk te organiseren in een regio die altijd met leerlingenstijgingen wordt geconfronteerd, zowel in het gewoon als het buitengewoon onderwijs.

De minister heeft toegelicht dat bepaalde maatregelen uit de conceptnota niet decretaal maar via andere sporen geregeld zullen worden. De spreker vraagt hoe de snelle interventie zal verlopen, want daarover zijn veel mensen bezorgd. De indruk ontstond dat gedragsproblemen en -stoornissen snel op te lossen zijn door er even iemand bij te halen, maar dat is absoluut niet het geval.

De eerste graad van de B-stroom in het secundair onderwijs, 1B en 2 BVL, is een bezorgdheid van het lid. De zorgbreedte is niet altijd aanwezig om het model operationeel te maken, meent het lid. Zeker met de hervorming van het secundair onderwijs in het vooruitzicht, met de verwachting dat leerlingen opstromen van de B-stroom naar de A-stroom, moet samen met de onderwijspartners, de pedagogische belgeleiding en de inspectie blijvend aandacht gaan naar 1B en 2BVL, want het gaat om een zeer heterogene groep inzake leeftijd en profiel, besluit Jo De Ro.

1.5. Koen Daniëls

Het ontwerp van wijzigingsdecreet M is een belangrijk decreet, stelt *Koen Daniëls*. Veel scholen uit zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs en ouders kijken ernaar uit. Er zijn 83 ondertekenaars van een brief waarin vragen worden gesteld over de decreetswijziging, maar veel brieven worden ook niet gestuurd, meer bepaald om te zeggen dat het een goede bijsturing is, stipt de spreker aan. Het

valt het lid op dat de brief van de CLB's niet is ondertekend door leerkrachten of directies uit het gewoon of buitengewoon onderwijs. Hij acht dat belangrijk, want er komen veel signalen dat de scholen blij zijn met de wijzigingen. Veel mensen zijn vragende partij, vandaar de enthousiaste toelichting door de minister en de voorafgaande goedkeuring van het voorontwerp van decreet en de conceptnota door de Vlaamse Regering.

In het regeerakkoord staat: "We voeren het decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften uit en volgen de resultaten nauwkeurig op, met bijzondere aandacht voor de eventuele impact op de leerlingen met specifieke onderwijsnoden, de betrokken leerkrachten en de medeleerlingen in de scholen van het gewoon onderwijs. Waar nodig, sturen we bij. Aan kinderen voor wie in het buitengewoon onderwijs de beste ontwikkelingskansen liggen, blijven we daar een duidelijk toekomstperspectief bieden.".

Dit ontwerp van wijzigingsdecreet voldoet voor de N-VA-fractie volledig aan de tekst van het regeerakkoord. Het houdt rekening met de realiteit van leerlingen met bijzondere noden; de realiteit van scholen gewoon onderwijs, leerkrachten, zorgcoördinatoren en directies; de realiteit van de permanent aanwezige expertise in het buitengewoon onderwijs; de realiteit van de medeleerlingen in scholen gewoon onderwijs en de realiteit van de ouders.

De spreker staat er nog bij stil dat de beperking in tijd van het basisaanbod wordt geschrapt. Dat is een goede zaak, want bijgevolg kunnen scholen bijzonder onderwijs hun tijd investeren in het bijsturen van de leerlingen en moeten ze niet noodzakelijk werken met de druk van de periode van twee jaar. Ze kunnen voor elke leerling afzonderlijk bekijken wat mogelijk is inzake terugkeer naar het gewoon onderwijs.

De overgang van personeel van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs faciliteren, is positief. Koen Daniëls verwijst wel naar de artikelen 2, 3, 4 en volgende, waarin telkens staat dat de inrichtende macht prestaties in het buitengewoon onderwijs in aanmerking 'kan' nemen. De personeelsleden in het buitengewoon onderwijs blijven daardoor in het ongewisse en afhankelijk van de goodwill van de inrichtende macht. Hoe moet het woord 'kan' geïnterpreteerd worden met het oog op meer zekerheid?

Het schrappen van de minimale negen maanden verblijf in het buitengewoon onderwijs is heel logisch, merkt de spreker op.

De vertegenwoordiging van de ouders in de stuurgroep is volgens het lid positief, maar ze moeten op dit moment nog naar de bemiddelingscommissie en daar valt nog iets aan te doen, oppert Koen Daniëls, en hij geeft een concreet voorbeeld. Als voor een kind in het gewoon onderwijs alle zorgniveaus doorlopen zijn, de leerkracht en de zorgcoördinator aangeven dat het niet lukt, het kind zelf aangeeft dat het niet lukt en ook de ouders dat vinden, is het mogelijk dat na ettelijke vergaderingen het CLB zegt dat nog niet alles is geprobeerd en het centrum geen verslag geeft. Op dat moment vragen ouders zich af wat te doen. Over een dossier kan theoretisch geoordeeld worden, maar de realiteit en de professionaliteit van de leerkrachten en de zorgcoördinatoren en de ervaringen van de ouders worden dan weggewuifd door iemand die op basis van een papieren dossier oordeelt dat nog niet genoeg is geprobeerd, analyseert het lid. De rol van de ouders in de bemiddelingscommissie dient dus nader bekeken te worden, meent de spreker.

Alle andere aandachtspunten die zijn fractie heeft aangehaald, zijn verwerkt in het ontwerp van decreet, schetst de spreker. Kinderen met gedragsstoornissen kunnen opnieuw naar type 3. Met de beslissing van de Vlaamse Regering dat er extra aanbod komt in type 3, is het lid tevreden. Dat het traject tijdelijk is en snel ingegre-

pen kan worden, acht Koen Daniëls eveneens positief. Het afschaffen van de strikte IQ-grens voor type 2 hoort ook in het rijtje van positieve elementen.

De spreker haalt nog een aantal zaken aan die niet in het ontwerp van decreet zitten. Voor het vervoer van leerlingen buitengewoon onderwijs lopen proefprojecten en de minister wordt gevraagd om een stand van zaken te geven. Soms dringt individueel vervoer zich op, ook in het belang van de leerling.

Welzijn speelt natuurlijk ook een cruciale rol. Niet alles kan door Onderwijs worden opgelost. Ook naar de persoonsvolgende financiering kan gekeken worden, meent het lid, ook voor het gewoon onderwijs.

Inzake de open-endfinanciering voor de types 2, 4, 6 en 7 in rugzakprincipe – dus de middelen gaan mee met de leerling – vraagt de spreker verduidelijking over de verantwoording bij amendement nr. 3. Er staat: "Het is dan ook noodzakelijk om de enveloppe voor de ondersteuning van de types 2, 4, 6 en 7 (auditieve beperking) los te koppelen van het omkaderingsmechanisme van de ondersteuningsnetwerken. Voor deze types dient een nieuw omkaderingsmechanisme uitgewerkt te worden dat zoals voorheen een open-endregeling garandeert en vanaf het schooljaar 2019-2020 in werking treedt.".

De middelen blijven aan de leerling gekoppeld, maar de totaliteit voor die types wordt apart berekend op die leerlingen en wordt open end? Koen Daniëls vraagt of dit de juiste lezing is.

Aan de parlementsleden die kritisch waren, zegt de spreker dat de klok niet wordt teruggedraaid, maar wordt gelijkgezet. Het heeft geen zin om rabiaat te kiezen voor inclusie omwille van de inclusie, waarbij de leerling zelf, de leerkracht en de medeleerlingen het slachtoffer zijn. Ook het draagvlak voor inclusie wordt daar niet groter door.

Koen Daniëls sluit af met de basislijn van de Vlaamse Regering en de voorgestelde wijziging: gewoon onderwijs als het kan, buitengewoon als het nodig is, voor de leerling in kwestie, zijn leerkrachten, zijn medeleerlingen, de expertise in het buitengewoon onderwijs en zijn ouders.

De spreker vraagt ook nog aandacht voor de papierstroom die nodig is alvorens een leerling een verslag kan krijgen. Leerkrachten moeten hun tijd kunnen investeren in begeleiding. Hun expertise moet gewaardeerd worden als ze aangeven dat het voor een leerling niet lukt en ze moeten dan kort aangeven wat ze hebben gedaan, maar geen eindeloze reeks papieren invullen.

1.6. Kathleen Helsen

In de vorige legislatuur werd het M-decreet goedgekeurd, maar onmiddellijk met de vraag om voldoende tijd te voorzien voor de implementatie en een goede opvolging te organiseren, schetst *Kathleen Helsen*, want het werd mogelijk geacht dat bijsturingen nodig waren om een optimalisatie door te voeren. Die wijziging ligt nu voor.

Voor CD&V was het steeds belangrijk dat de nieuwe visie op handicap niet in vraag wordt gesteld en niet gekozen wordt voor het medisch deficitmodel, maar voor een contextuele benadering waarbij gedrag een link heeft met de interactie met de omgeving. Dit is voor het lid een belangrijk uitgangspunt, ook voor de bijsturing van het M-decreet.

In de commissie werd in het verleden al uitvoerig stilgestaan bij de conceptnota en het ontwerp van wijzigingsdecreet. Het is belangrijk dat Vlaanderen evolueert

naar een onderwijssysteem waarbij het gewoon en het buitengewoon onderwijs meer naar elkaar toe groeien. Het gaat niet om een keuze tussen het ene of het andere onderwijstype, maar er zijn verschillende wegen en voldoende differentiatie binnen het onderwijs, waarbij telkens wordt nagegaan wat de beste keuze is voor de leerling. Als er mogelijkheden zijn binnen de setting van het gewoon onderwijs, moeten daar de nodige maatregelen getroffen worden om tegemoet te komen aan de noden van het kind. Indien het buitengewoon onderwijs het meest aangewezen is om tegemoet te komen aan de noden, blijft dit de setting voor de leerling.

Bij de wijziging van het M-decreet wordt niet geraakt aan de uitgangspunten en blijft de keuze die de vorige legislatuur werd gemaakt om in te zetten op betere samenwerking, expertisedeling en onderlinge ondersteuning, overeind. Het brede continuüm blijft behouden en de geboden kansen blijven benut, in het belang van het kind.

Er werd door andere leden al verwezen naar de opmerkingen en kritieken die in het veld te horen zijn. Kathleen Helsen wil ook stilstaan bij de positieve voorbeelden uit het onderwijsveld en de positieve reacties die gegeven worden bij het M-decreet en de kansen die het biedt, als de school ze grijpt, om het hele schoolteam te professionaliseren. Het lid focust op de enorme inspanningen op het terrein, met positieve effecten. Maar dat neemt niet weg dat er ook nog verbeterpunten zijn, en met het wijzigingsdecreet worden aanpassingen doorgevoerd.

De spreker gaat in op een aantal positieve wijzigingen. Het beter faciliteren van de overgang van personeel van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs, is een belangrijke stap vooruit. Dat er geen medische diagnose meer nodig is voor een gemotiveerd verslag, de open-endfinanciering voor de types 2, 4, 6 en 7 en het afschaffen van de voorwaarde om eerst negen maanden een traject te lopen in het buitengewoon onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het gewoon onderwijs, noemt de spreker zeer positieve elementen.

Bij de opmaak van het initiële M-decreet in de vorige legislatuur betreurde Kathleen Helsen het feit dat deze elementen niet opgenomen waren. Het was toen al duidelijk dat het een moeilijkheid zou zijn voor de implementatie, vandaar dat het lid zeer tevreden is met de aanpassingen.

Het schrappen van de IQ-grens voor type 2 acht de spreker eveneens positief. Bij de aanpassing van de formulering van de typologie in de vorige legislatuur heeft Kathleen Helsen heel wat bedenkingen geformuleerd. Het buitengewoon onderwijs had volgens het lid een verouderde typologie. De herformulering van de typologie hield toen rekening met de formuleringen uit de gehandicaptenzorg. Het lid had vragen bij die afstemming, omdat een onderwijscontext anders is om in te functioneren dan een welzijnscontext. Die opmerkingen bleken terecht, stipt de spreker aan, en dus gebeuren vandaag bijsturingen.

Kathleen Helsen is ervan overtuigd dat iedereen zal moeten nadenken over de manier waarop het buitengewoon onderwijs verder vorm wordt gegeven. Bij de toepassing van het M-decreet stoot men op grenzen. De vandaag voorgestelde aanpassingen zijn positief, maar in de volgende legislatuur moet het buitengewoon onderwijs grondig bekeken worden.

CD&V was steeds vragende partij voor het schrappen van de IQ-grens voor type 2, geeft de spreker mee. De CLB's maken daar een opmerking over. Kathleen Helsen kan begrip opbrengen voor de bekommernissen van de CLB's. Tijdens de vorige legislatuur werden de CLB's sterk in vraag gesteld. Uit de audit kwamen een aantal positieve elementen naar voren voor de CLB's, stipt de spreker aan, en minister Hilde Crevits heeft een gepast antwoord gegeven en de CLB's een toekomst gegeven. De CLB's vrezen dat zij door de wijzigingen mogelijk onder druk zullen

komen. Veel ouders plaatsen vraagtekens bij een bepaald verwijsgedrag van de CLB's. Nu er een groot verschil is tussen de financiering van de typologieën rijst de vraag in welke mate strategisch verwijsgedrag opnieuw zal opduiken en de CLB's onder druk gezet worden om te verwijzen naar een typologie die beter gefinancierd wordt.

Er zal een nauwkeurige monitoring gebeuren om de effecten van het wegvallen van de IQ-grens in kaart te brengen, want ook leerlingen in andere types voldoen nu mogelijk aan de voorwaarden om toegang te krijgen tot type 2. De opmerkingen van de CLB's moeten ernstig worden genomen, meent het lid, maar ze steunt de minister in de redenering dat de CLB's binnen de beschikbare ruimte hun verantwoordelijkheid moeten nemen. De CLB's krijgen het vertrouwen om aan de slag te gaan met de aanwezige expertise, maar in overleg met de centra moet opgevolgd worden welke evoluties zich voordoen.

Kathleen Helsen acht het zeer positief dat het voorlopig verslag bij het vermoeden van een gedragsstoornis steeds gepaard gaat met een handelingsgericht diagnostisch traject. Dat is cruciaal om te voorkomen dat te snel verwijzingen zouden gebeuren. Zowel vanuit de school als het CLB moet er aandacht zijn voor de problematiek. Het vergt tijd – ook al is het belangrijk om snel genoeg werk te maken van een goede begeleiding – om tot een goede diagnose te komen.

Vandaag is het niet altijd mogelijk om een beroep te doen op externe experten om een verslag op te stellen en de verwijzing naar het buitengewoon onderwijs mogelijk te maken. Het is volgens het lid positief dat daar een oplossing voor komt. Het zou interessant zijn als aan het CLB-team een psychiater toegevoegd kan worden, om een vlotte verwijspraktijk mogelijk te maken. In Brussel zijn daar goede voorbeelden van, stipt het lid aan.

De wachtlijsten zijn een probleem, maar daarnaast hebben ouders soms niet de financiële middelen om de experten te vergoeden, waardoor kinderen niet over de nodige documenten beschikken voor een definitieve verwijzing naar het buitengewoon onderwijs. Dit aspect moet volgens de spreker verder opgevolgd worden, maar de koppeling aan het handelingsgericht diagnostisch traject is een stap vooruit.

Er moet volgens de spreker met de nodige zorg gekeken worden naar het type basisaanbod. Het was nooit de bedoeling dat de focus binnen het basisaanbod zou zijn wat nu in het veld de praktijk is. Voor kinderen die nood hebben aan een aparte context en waar het gewoon onderwijs onvoldoende ondersteuning kan bieden in hun ontwikkelingstraject, is een type basisaanbod belangrijk. Er moet telkens worden gekeken of een terugkeer naar het gewoon onderwijs haalbaar is. Als dat niet haalbaar is, kan het nooit de bedoeling zijn om met leerlingen op een zeer vreemde wijze aan de slag te gaan om die terugkeer toch mogelijk te maken. Het is goed om die druk weg te nemen. De onderwijsinspectie heeft er wel op gewezen dat binnen het type basisaanbod op dit moment veel te technisch-cognitief gewerkt wordt, dat er veel te weinig aandacht is voor vaardigheden en attitudes en handelingsgericht werken. Dat is volgens de spreker een ernstig werkpunt voor het type basisaanbod. In welke mate voldoet de ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs binnen de ondersteuningsnetwerken vanuit het type basisaanbod? De expertise die ingebracht moet worden in het gewoon onderwijs is net het handelingsgericht werken, stipt het lid aan. Die expertise is niet aanwezig in het basisaanbod, stelt Kathleen Helsen vast. Dat heeft tot gevolg dat de expertise die nodig is in de ondersteuningsnetwerken nog ontwikkeld moet worden, wat een groot aandachtspunt moet zijn.

De vraag van de CLB's om de expertise van het gewoon onderwijs en de mensen in het ondersteuningsnetwerk te versterken en te blijven inzetten op professionalisering, is volgens de spreker een belangrijk aandachtspunt.

CD&V zal het ontwerp van decreet goedkeuren. Het is belangrijk dat blijvend wordt ingezet op het versterken van zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs, om zo maximaal mogelijk tegemoet te komen aan leerlingen met bijzondere noden. Het is volgens de spreker cruciaal dat de ondersteuningsnetwerken versterkt worden. Zij hoopt dat de verdere gesprekken over de financiering van de verschillende typologieën en de geboden ondersteuning tegemoetkomt aan de noden van de ondersteuningsnetwerken. Er moet verder ingezet worden op de professionalisering van zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs, om in de toekomst meer te evolueren naar inclusief onderwijs. Ook de CLB's dienen de nodige ondersteuning te krijgen, om vanuit hun expertise de scholen, de leerlingen en de ouders te ondersteunen. Goed overleg blijft nodig, om een goede implementatie van het M-decreet te realiseren, besluit Kathleen Helsen.

2. Antwoorden van minister Hilde Crevits

Volgens minister *Hilde Crevits* wijst iedereen erop dat de weg naar inclusie voortgezet moet worden. Het is van belang om voor elk kind de juiste oplossing te vinden en het uitgangspunt 'gewoon onderwijs als het kan, buitengewoon onderwijs als het moet', wordt door iedereen gedeeld.

De minister heeft begrip voor de leden van de oppositie die het niet eens zijn met een aantal maatregelen, maar zij hebben ook gewezen op een aantal goede maatregelen van het ontwerp van wijzigingsdecreet. Minister Hilde Crevits is overtuigd van de meerwaarde van de maatregelen.

De minister gaat in op de brief van de CLB's. Zij maakt duidelijk dat aan een langetermijnplanning wordt gewerkt, samen met Unia, om het onderwijs zo inclusief mogelijk te maken. De minister stipt aan dat ook scholen worstelen met het M-decreet. Beide aspecten moeten worden verzoend en de minister wil het draagvlak voor inclusief onderwijs vergroten.

Het voorbije jaar waren er schitterende situaties, maar ook pijnlijke situaties, schetst de minister. Moeilijke situaties halen evenwel direct de cover van de krant, terwijl de goede oplossingen minder in de media komen. In een dergelijk klimaat worden ook de CLB's snel gestigmatiseerd en is het aan het beleid om rust te brengen en extra tools aan te reiken om goede oplossingen te vinden, aldus de minister.

De minister benadrukt dat een kind nooit het slachtoffer mag zijn van het zoeken naar de gepaste onderwijsvorm. Ook de leerkracht mag niet te snel gestigmatiseerd worden, want het is niet gemakkelijk om met alle situaties om te gaan. Het ontwerp van wijzigingsdecreet wil tools aanreiken om op de klasvloer met moeilijke situaties om te kunnen gaan. Het is niet de bedoeling om elk kind met gedragsproblemen naar het buitengewoon onderwijs te sturen, maakt de minister duidelijk.

Wat betreft de voorwaarden om toegang te krijgen tot het buitengewoon onderwijs type 2 heeft de minister het moeilijk met de stelling van de CLB's. De CLB's vonden de definitie te strikt, maar op het moment dat er aanpassingen komen en zuurstof wordt geboden, vrezen de CLB's benadeeld te worden door de aanpassing. Dat vindt de minister niet oké. De CLB's moeten hun verantwoordelijkheid nemen en goede diagnostische trajecten blijven lopen met scholen en ouders. De minister vraagt zich ook af wat CLB's en pedagogische begeleidingsdiensten belet om scholen te ondersteunen om met acute gedragsproblemen rekening te houden. Er zijn volgens haar al goede voorbeelden van scholen op dat vlak.

Uiteraard is gedrag het gevolg van interactie met de omgeving, schetst de minister, maar als een kind een zwaar probleem vertoont, moet onmiddellijk een oplossing gezocht worden. De CLB's kunnen mee de motor zijn van de snelle interventies, meent de minister.

In de brief van de CLB's mist de minister het oplossingsgericht denken. Veel onderwijsactoren zijn heel goed in de probleemanalyse. Voor elk wijziging die de minister voorstelt, worden telkens heel veel redenen gegeven om het niet te doen. Het is nodig om een aantal maatregelen te nemen, beklemtoont de minister. Er mag kritiek zijn, maar ook de opportuniteiten moeten worden gezien.

Bij elke maatregel is er een risico op misbruik of druk, maar er zitten ook heel veel kansen in, merkt de minister op.

De opmerkingen over de druk op de welzijnsinstellingen zal de minister overmaken aan minister Vandeurzen. Als de diagnostiek een tijd op zich laat wachten, mag voor de minister niet de situatie ontstaan dat kinderen thuis moeten zitten wachten. CLB's kennen het traject, dus als nog niet alle papieren in orde zijn, weten ze met welke kinderen ze verder moeten werken.

De minister heeft ook de vraag gesteund van de CLB's om de draaischijffunctie verder uit te oefenen. Maar de CLB's moeten die taak dan ook voluit opnemen en een leidende rol spelen, aldus de minister.

Over kinderen met gedragsproblemen wil de minister een fundamenteel debat aangaan. Ze geeft het voorbeeld van een school buitengewoon onderwijs met schitterende doorlichtingsverslagen, waar kinderen leren omgaan met hun eigen gedragsstoornis en ze rijp gemaakt worden om in de samenleving te functioneren. Deze aanpak is niet mogelijk in een school gewoon onderwijs, stelt de minister. Wat is het voordeel voor een kind om zes of twaalf jaar de vreemde eend in de bijt te zijn? Het is misschien goed om samen met medeleerlingen te kunnen zoeken naar oplossingen om tot meer emancipatie in de samenleving te komen. Dat is voor de minister de correcte definitie van inclusie: volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.

Er is volgens de minister een goede onderbouwing waarom de maatregelen genomen worden, waarvoor ze precies bedoeld zijn en waarvoor ze niet bedoeld zijn. Het zullen de mensen in het veld zijn die ermee aan de slag moeten gaan.

De minister erkent dat er nog veel verschillen zijn tussen CLB's. Ook samenwerkingen verschillen. De CLB's proberen met heel veel professionaliteit de hun toevertrouwde taak uit te oefenen, beklemtoont de minister. Zij ziet de brief van de CLB's in dat kader, als een waarschuwing voor mogelijke gevolgen van de genomen beslissingen.

Voor de fast teams gaat het over projecten in Kortrijk en Mechelen/Brussel. De minister wil binnen de bestaande structuren werken. In Vlaams-Brabant bijvoorbeeld zijn er minstens vijf netwerken. Er wordt nagegaan wie wil instappen. Er wordt gestart in twee regio's, maar er worden meer netwerken bereikt. In Kortrijk wordt gezocht naar samenwerking met vzw Oranjehuis, een welzijnsactor voor heel West-Vlaanderen.

Er wordt gezocht naar een methodiek die echt het verschil maakt. Het is niet nodig om grote, nieuwe initiatieven te nemen, maar de scholen en CLB's moeten sterker en vlotter samenwerken. De term 'fast' verwijst naar het snel ter plaatse komen, rust brengen en als klankbord met de leerkracht en het team aan de slag gaan om sneller expertise binnen te brengen. Het is de doelstelling om Vlaanderenbreed te

werken en de initiatieven samen te brengen op een praktijkdag in het voorjaar van 2019. De minister wil dus geen nieuwe structuren.

De CLB's moeten ook zelf werken aan hun imago, merkt de minister op. Ze moeten ook naar buiten komen met hun positieve activiteiten en resultaten. De onafhankelijke werking van de CLB's is voor de minister cruciaal en ze zal daar in de toekomst nauwgezet op toezien. Ook de adviezen moeten onafhankelijk gegeven kunnen worden.

De coördinatiemiddelen komen uit de middelen voor de competentiebegeleiders, geeft de minister mee. De vraag of mensen vanuit de pedagogische begeleidingsdiensten nog tewerkgesteld kunnen worden, is een andere vraag, schetst de minister. Zij werken in een ander statuut dan wanneer ze een netwerk coördineren. Voor de minister mag de mogelijkheid gecreëerd worden, maar sommigen maakten zich zorgen dat het gewoon het voortzetten van de bestaande toestand zou worden. De middelen moeten wel echt voor coördinatie ingezet worden, stipt de minister aan. Als het parlement van mening is dat detachering kan, heeft de minister daar geen bezwaar tegen.

De minister is zich bewust van de bezorgdheden over de open-endfinanciering van type 6. In de nieuwe omkaderingsmonitor wordt vertrokken van de omkadering zoals die in het buitengewoon onderwijs is toegekend. De samenleving geeft ook aan dat deze financiering fair is, merkt de minister op. De maatregel in het ontwerp van decreet vertrekt van de ondersteuning zoals die bestond voor het type 6.

De experten STOS worden op dit ogenblik bevraagd. De minister zal dit verder uitwerken in een besluit van de Vlaamse Regering. Er zou een overgangsmaatregel genomen kunnen worden voor het schooljaar 2018-2019, in afwachting van de definitieve financiering in het schooljaar 2019-2020. Daardoor kan de expertise opnieuw worden ingezet. Volgens de minister moet de doelgroep goed afgebakend worden, want er is een grijze zone ontstaan. Dat is de reden waarom nu nog niet alles geregeld kon worden.

De minister is het totaal niet eens met de stelling van Caroline Gennez dat de maatregelen een stap achteruit zijn. Ze maakt zich sterk dat alles opgevolgd zal worden, want de maatregelen hebben echt de bedoeling om het draagvlak voor meer inclusie te vergroten. Het is ook voorbarig om te stellen dat de maatregelen sowieso tot meer inschrijvingen in het buitengewoon onderwijs zullen leiden.

De minister wenst niet dat kinderen de dupe worden of dat de middelen van de ondersteuning in het gewoon onderwijs zouden dalen, als zou blijken dat meer kinderen in type 2 zitten. Het basisbudget blijft en als er meer kinderen in een ander type terechtkomen, mag het gewoon onderwijs daar niet de dupe van zijn.

De minister is het wel eens met de vraag van Caroline Gennez om een grondig debat te voeren over de financiering van het buitengewoon onderwijs. Maar dat is niet voor binnenkort. Het wijzigingsdecreet moet zuurstof bieden voor de inclusiegedachte, maar de minister wil zeker het geheel bekijken.

Een aantal zorgen is nog niet geregeld, beaamt de minister, en ze verwijst naar therapie tijdens de lesuren. Daaraan wordt gewerkt en er wordt ook gediscussieerd over de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen. Daarin zitten opportuniteiten, maar het punt kon niet in het ontwerp van wijzigingsdecreet worden opgenomen omdat het een veel ruimere discussie is.

De minister acht de tussenkomst van Elisabeth Meuleman genuanceerd. Ze beklemtoont nogmaals dat het niet haar streven is dat elk kind met een gedragsprobleem naar type 3 moet. Als in een traject de situatie acuut wordt en er een ver-

moeden van een gedragsstoornis is, maar nog niet alles rond is, dan mag het kind al naar het buitengewoon onderwijs. De CLB's houden hierbij de sleutel in handen, merkt de minister op.

De minister merkt op dat er veel vragen worden gesteld over de omkadering, maar vroeger was de omkadering pas gekend na oktober. In de nieuwe omkaderingsmonitor zal geluisterd worden naar de zorgen van de scholen van de kleine types, maar de situatie is nu wel beter dan vroeger, benadrukt de minister.

Er worden ook overgangsmaatregelen genomen om mensen gerust te stellen, geeft de minister mee. Er wordt een BVR voorbereid waarin de overgangsmaatregelen worden vastgelegd.

De minister is zeer blij met de aanhef van het betoog van Jo De Ro. Voor sommigen is alles de schuld van het M-decreet en dat is onterecht.

Het verlaten van de medische diagnose wil de minister stapsgewijs organiseren. Nu wordt de eerste stap gezet bij de gemotiveerde verslagen. Het is volgens de spreker goed om niet overhaast van model te veranderen.

De minister is het eens met de zorg van Elisabeth Meuleman dat de wachtlijsten niet gewoon verplaatst mogen worden. Ze zal luisteren naar de CLB's en het decreet Leerlingenbegeleiding bevat een aantal hefbomen voor de zorgen die de CLB's aankaarten.

De coördinatie wordt evenredig verdeeld a rato van de grootte van de netwerken. Welzijn is een cruciale partner, beaamt de minister. Elk jaar worden maatregelen genomen om het budget te verhogen. In totaal is al 40 miljoen euro extra geïnvesteerd.

De minister ziet dat voor de kleine types samenwerking tussen scholen moeilijker is. Op basis van de cijfers over de middelen die elke school krijgt, zal dit binnen de stuurgroep aangepakt worden. Samenwerking is niet evident, maar daarvoor zijn er de netwerken, stipt de minister aan.

Inzake de opmerking dat in 1B en 2BVL nog niet de nodige zorgbreedte aanwezig is, verwijst de minister naar de pedagogische begeleidingsdiensten, die ervoor moeten instaan dat het zorgbeleid goed vorm krijgt. Het wordt ook een erkenningsvoorwaarde, dus scholen zullen zich daarop moeten organiseren, merkt de minister op.

Het blijft de keuze van de inrichtende macht om een personeelslid in een school aan te werven, verduidelijkt de minister, maar de mogelijkheden worden verruimd.

Er lopen pilootprojecten over het vervoer van leerlingen, geeft de minister mee. Ze kijkt ook met veel interesse naar de projecten basisbereikbaarheid van minister Weyts, die een partner is om oplossingen op maat van de kinderen uit te werken.

De open-endfinanciering wordt een eigen omkaderingsmechanisme, los van de ondersteuningsnetwerken, licht de minister toe.

De minister begrijpt de zorgen van de CLB's, want zij komen altijd in het vizier. Ze hebben een enorm belangrijke input, want ze zijn de draaischijf, maar ze moeten ook met de druk leren omgaan, aldus de minister. Veel centra doen dat ook al en investeren in het goed informeren van ouders. Het is ook belangrijk dat er meer onderlinge samenwerking komt tussen de CLB's. Werken in iets grotere entiteiten zou voor meer expertise en een meer eensgezinde werking op het terrein kunnen zorgen.

In het najaar van 2019 zal het datawarehouse klaar zijn waarin de schoolloopbanen van leerlingen met specifieke noden gevolgd kunnen worden. Dat zal toelaten om snel wijzigingen te zien in het verwijzen, om zo nodig te kunnen ingrijpen.

Over gedragsstoornissen zegt de minister dat ook met experten overlegd moet worden om na te gaan hoe de diagnostische trajecten sneller afgerond kunnen worden, zonder aan kwaliteit in te boeten. Ook de gedragsproblemen van kinderen baren de minister zorgen. Zij verwijst naar de uitspraak van kinderpsychiater Peter Adriaenssens, die zegt dat kinderen terug meer structuur nodig hebben. Die structuur ontbreekt thuis vaak, dus is het aan het onderwijs om die structuur te bieden.

Ondersteuning in het gewoon onderwijs door het type basisaanbod kan ook nieuwe zuurstof geven aan scholen, meent de minister. De scholen gewoon onderwijs zullen snel genoeg aangeven wat ze nodig hebben. Dat gebeurt ook bij de evaluatiegesprekken in de ondersteuningsnetwerken.

De minister steunt de opmerking van Koen Daniëls over de papierberg. Zij neemt op dit ogenblik veel maatregelen om de papierberg te verkleinen. Het leerlingenpaspoort kan een eerste stap zijn, aldus de minister.

Er was op 6 juni nog een overleg tussen de administratie en de beheerders van de website. Er moet een aanmelding gebeuren bij de Privacycommissie, dus de minister vertrouwt op een goede afloop.

3. Repliek van een lid

Elisabeth Meuleman gaat nog in op de financiering van de kleine types en het overgangsjaar. De scholen en netwerken hebben al dienstbrieven ontvangen met vermelding van het aantal uren waar ze recht op hebben. Degenen die meer uren hebben gekregen, zeggen nu aan ouders dat ze volgend jaar extra ondersteuning zullen kunnen aanbieden. De minister verwijst naar interne solidariteit, maar er moet snel duidelijkheid komen.

4. Aanvullend antwoord

Minister *Hilde Crevits* verduidelijkt dat geen middelen zullen afgenomen worden, maar dat er middelen zullen bijkomen. Niemand zal middelen verliezen, benadrukt de minister.

Adjunct-kabinetschef *Leen Van Heurck* schetst dat voor de kleine types de knoop ligt bij de manier waarop de voorafname gebeurde en de wijze waarop naar de open-endfinanciering geëvolueerd zal worden. Er was nog een gon-zending van voor de gon-bevriezing van 2016, licht de spreker toe. Dat is het exacte aantal leerlingen dat begeleid werd door scholen van een klein type. Dat was de vertrekbasis. Voor dit schooljaar is die telling er niet. Omwille van het feit dat met een voorafname werd gewerkt en het decreet een procentuele toe- of afname vooropstelt binnen het betrokken type, gebeurde geen telling in de scholen voor buitengewoon onderwijs met een klein type. De minister was dus aangewezen op de databanken van het Departement Onderwijs en Vorming, waarin alleen de data zitten van de leerlingen die een gemotiveerd verslag of een verslag buitengewoon onderwijs hebben waarmee ze in het gewoon onderwijs school lopen. Maar dat zijn twee soorten gegevens, stipt de spreker aan. Het gaat om ongeveer 9000 leerlingen die in aanmerking komen voor ondersteuning. Maar dat gaat ook over leerlingen voor wie de twee jaar gon al waren opgebruikt en in het vroegere systeem geen ondersteuning meer kregen, maar wel nog een gemotiveerd verslag hebben. De meting in het schooljaar 2016-2017 leerde dat het toen ging over 10.000 leerlingen. In vergelijking met de op hetzelfde moment gemeten 6000 effectief begeleide leerlingen, is dat een verschil van 4000 leerlingen.

Leen Van Heurck merkt op dat dezelfde gegevens vergeleken moeten worden en dus niet het aantal effectief begeleide leerlingen met het aantal leerlingen met een gemotiveerd verslag, want daarvan is niet duidelijk of ze allemaal begeleid worden door scholen buitengewoon onderwijs.

In het ontwerp van decreet is ingeschreven dat er veel flexibele manieren van begeleiden mogelijk zijn. Scholen buitengewoon onderwijs komen soms maar één keer tussen voor een leerling, en dan rijst de vraag of die meegeteld moet worden als begeleide leerling.

Vroeger gaven de scholen het aantal leerlingen door, werd dat geverifieerd en kenden ze hun omkadering. Nu is het veel onzekerder. In de open-endfinanciering moet het volgens de spreker op een andere manier gebeuren en moeten misschien weer 'kopjes' geteld worden.

Uit het opstartrapport van de ondersteuningsnetwerken van begin 2018 is gebleken dat het aantal zorgvragen is toegenomen. De leerlingen die in het ene systeem een attest 'matig' hadden, hebben de kans gegrepen om zich opnieuw aan te melden. Dat zorgde voor de uitdaging om op een correcte manier te berekenen. De scholen hebben de dienstbrief nu ontvangen. Er moest snel berekend worden, zodat de omkadering voor de ondersteuningsnetwerken duidelijk werd.

De Vlaamse Regering heeft ondertussen de beslissing genomen om naar een open-endfinanciering te gaan. Dat betekent dat er een overgangsmaatregel moet komen om ervoor te zorgen dat de brug wordt gelegd tussen de omkadering die in 2016 werd toegekend voor 6000 leerlingen en de huidige potentiële omkadering voor 9000 leerlingen. Dat staat niet in de dienstbrieven aan de scholen van een klein type, merkt de spreker op. De overgangsmaatregel zal in samenspraak op korte termijn ontwikkeld worden en daar moet extra budget voor uitgetrokken worden, wat ook door de Vlaamse Regering is beslist.

5. Bijkomende opmerkingen

Elisabeth Meuleman wil weten wat dat concreet betekent en haalt het netwerk Zuid-Oost-Vlaanderen aan. Het netwerk was in het schooljaar 2016-2017 gestart met 5,5 begeleidingseenheden. Vermenigvuldigd met 75 percent zorgt dat voor 10 begeleidingseenheden. Het ondersteuningsnetwerk begeleidt 14 leerlingen en 4 nieuwe leerlingen voor volgend schooljaar. Dat betekent 0,55 begeleidingseenheden per kind per week. Omgerekend is dat een ondersteuning per kind type 2 van een half uur per week. Waarop zal dit netwerk kunnen rekenen? Hoe zal de herberekening gebeuren?

Leen Van Heurck kan niet concreet ingaan op de situatie van een individuele school. Dat zal samen met de school verder opgenomen worden naarmate de uitwerking vordert.

Kathleen Helsen beaamt dat het moeilijk is om voor een individuele school exacte cijfers te geven, maar het engagement is er.

Er zou volgens *Elisabeth Meuleman* een minimum moeten zijn van het aantal uren per kind type 2 waarop een school kan rekenen.

Kathleen Helsen zegt dat scholen op korte termijn zullen weten op welke ondersteuning ze exact zullen kunnen rekenen.

III. Artikelsgewijze bespreking

De toelichting bij de zes door de Vlaamse Regering ingediende amendementen werd door minister Hilde Crevits reeds opgenomen in haar globale toelichting bij het ontwerp van decreet.

Artikelen 1 tot en met 11

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 11/1 (nieuw artikel 12)

Amendement nr. 1 van de Vlaamse Regering strekt ertoe een nieuw artikel 11/1 in te voegen.

Amendement nr. 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 12 tot en met 14 (vernummerde artikelen 13 tot en met 15)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 15 (vernummerd artikel 16)

Amendement nr. 2 van de Vlaamse Regering strekt ertoe een punt 6° toe te voegen.

Amendement nr. 2 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 16 tot en met 29 (vernummerde artikelen 17 tot en met 30)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 30 (vernummerd artikel 31)

Amendement nr. 3 van de Vlaamse Regering strekt ertoe het artikel te vervangen.

Amendement nr. 3 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 31 tot en met 36 (vernummerde artikelen 32 tot en met 37)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 37 (vernummerd artikel 38)

Amendement nr. 4 van de Vlaamse Regering strekt ertoe het artikel te vervangen.

Amendement nr. 4 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 38 tot en met 42 (vernummerde artikelen 39 tot en met 43)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 43 (vernummerd artikel 44)

Amendement nr. 5 van de Vlaamse Regering strekt ertoe een punt 5° toe te voegen.

Amendement nr. 5 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 44 tot en met 47 (vernummerde artikelen 45 tot en met 48)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 48 (vernummerd artikel 49)

Amendement nr. 6 van de Vlaamse Regering strekt ertoe het artikel te vervangen.

Amendement nr. 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 49 tot en met 55 (vernummerde artikelen 50 tot en met 56)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Technische correctie

Tussen de artikelen 55 en 56 (vernummerde artikelen 56 en 57) wordt een hoofdstuk 6, met als opschrift 'Inwerkingtreding' ingevoegd.

Artikel 56 (vernummerd artikel 57)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

IV. Stemming

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs, het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 1, bij 1 onthouding.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Kathleen KREKELS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

buo	buitengewoon onderwijs
BVL	beroepsvoorbereidend leerjaar
BVR	besluit van de Vlaamse Regering
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
DCD	Development Coordination Disorder
gon	geïntegreerd onderwijs
GRIP	Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap
IQ	intelligentiequotiënt
LARS	Leerlingen Activiteiten en Registratie Systeem
M-decreet	decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
STOS	spraak- en taalontwikkelingsstoornis
TADD	tijdelijke aanstelling van doorlopende duur
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VN	Verenigde Naties
vzw	vereniging zonder winstoogmerk

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Art. 2. Aan artikel 4, §4, van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991, ingevoegd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Voor de toepassing van hoofdstuk III in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs kan de raad van bestuur de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in een wervingsambt in het buitengewoon basis- of buitengewoon secundair onderwijs beschouwen als zijnde gepresteerd in een wervingsambt in het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs. De raad van bestuur kan hierbij voor een personeelslid diensten in aanmerking nemen ten belope van maximaal 720 dagen, berekend volgens paragraaf 1.".

Art. 3. Aan artikel 21, §5, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van de bepalingen van deze paragraaf komt ook de dienstanciënniteit in aanmerking die een personeelslid in een ander ambt heeft verworven, als de raad van bestuur in het basis- of secundair onderwijs gebruikmaakt van artikel 4, §4, tweede lid. Die dienstanciënniteit wordt berekend conform paragraaf 4, laatste lid, van dit artikel en is voor deze toepassing beperkt tot maximaal 600 dagen dienstanciënniteit.".

Art. 4. Aan artikel 21bis, §5, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van de bepalingen van deze paragraaf komt ook de dienstanciënniteit in aanmerking die een personeelslid in een ander ambt heeft verworven, als de raad van bestuur gebruikmaakt van artikel 4, §4, tweede lid. Die dienstanciënniteit wordt berekend conform paragraaf 4, laatste lid, van dit artikel en is voor deze toepassing beperkt tot maximaal 600 dagen dienstanciënniteit.".

Art. 5. Aan artikel 31 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 14 februari 2003, 30 april 2009, 21 december 2012 en 25 april 2014, wordt een paragraaf 4bis toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4bis. In afwijking van paragraaf 1 kan de raad van bestuur een personeelslid dat vast benoemd is in een wervingsambt in het buitengewoon basisonderwijs of in het buitengewoon secundair onderwijs, mits zijn akkoord een nieuwe affectatie toewijzen in een vacante betrekking in een wervingsambt in het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs, op voorwaarde dat het personeelslid beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs voor dat ambt.

In afwijking van paragraaf 1 kan de raad van bestuur een personeelslid dat vast benoemd is in een wervingsambt in het buitengewoon basisonderwijs of in het buitengewoon secundair onderwijs, op zijn verzoek een mutatie toewijzen in een vacante betrekking in een wervingsambt in het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs, op voorwaarde dat dit personeelslid beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs voor dat ambt.".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Art. 6. Aan artikel 6, §4, van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991, ingevoegd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Voor de toepassing van hoofdstuk III in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs kan de inrichtende macht de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in een wervingsambt in het buitengewoon basis- of buitengewoon secundair onderwijs beschouwen als zijnde gepresteerd in een wervingsambt in het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs. De inrichtende macht kan hierbij voor een personeelslid diensten in aanmerking nemen ten belope van maximaal 720 dagen, berekend volgens paragraaf 1.".

Art. 7. Aan artikel 23, §5, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, wordt een lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van de bepalingen van deze paragraaf komt ook de dienstanciënniteit in aanmerking die een personeelslid in een ander ambt heeft verworven, als de inrichtende macht in het basis- of secundair onderwijs gebruikmaakt van artikel 6, §4, tweede lid. Die dienstanciënniteit wordt berekend conform paragraaf 4, laatste lid, van dit artikel en is voor deze toepassing beperkt tot maximaal 600 dagen dienstanciënniteit.".

Art. 8. Aan artikel 23bis, §5, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, wordt een lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van de bepalingen van deze paragraaf komt ook de dienstanciënniteit in aanmerking die een personeelslid in een ander ambt heeft verworven, als de inrichtende macht gebruikmaakt van artikel 6, §4, tweede lid. Die dienstanciënniteit wordt berekend conform paragraaf 4, laatste lid, van dit artikel en is voor deze toepassing beperkt tot maximaal 600 dagen dienstanciënniteit.".

Art. 9. Aan artikel 45 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 1994, 18 mei 1999, 30 april 2009 en 21 december 2012, wordt een paragraaf 4bis toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4bis. In afwijking van paragraaf 1 kan de inrichtende macht een personeelslid dat vast benoemd is in een wervingsambt in het buitengewoon basisonderwijs of in het buitengewoon secundair onderwijs, op zijn verzoek een mutatie toewijzen in een vacante betrekking in een wervingsambt in het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs, op voorwaarde dat dit personeelslid beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs voor dat ambt.

In afwijking van paragraaf 2 kan de inrichtende macht een personeelslid dat vast benoemd is in een wervingsambt in het buitengewoon basisonderwijs of in het buitengewoon secundair onderwijs, mits zijn akkoord een nieuwe affectatie toewijzen in een vacante betrekking in een wervingsambt van het gewoon basisonderwijs of in het gewoon secundair onderwijs, op voorwaarde dat het personeelslid beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs voor dat ambt.".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 10. In artikel 3, 24°/1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, ingevoegd bij het decreet van 16 juni 2017, worden de woorden "voor toegang tot buitengewoon onderwijs" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel 15,".

Art. 11. In hoofdstuk III van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt:

"Afdeling 2. Gewoon en buitengewoon basisonderwijs".

Art. 12. In artikel 10 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 maart 2014, worden in paragraaf 1, eerste lid, 2°, de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt a) wordt de zinsnede "kleiner of gelijk aan 60" vervangen door de woorden "dat twee of meer standaarddeviaties beneden het gemiddelde ligt ten opzichte van een normgroep van leeftijdsgenoten";

2° in punt b) worden de woorden "sociale aanpassingsgedrag" en "sociaal aanpassingsgedrag" telkens vervangen door de woorden "adaptief gedrag" en worden de woorden "minstens drie" vervangen door de woorden "twee of meer".

Art. 13. Artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998 en 7 juli 2006, wordt opgeheven.

Art. 14. In artikel 14/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. In het buitengewoon onderwijs kan een leerling die veertien jaar wordt voor 1 januari van het lopende schooljaar, nog een schooljaar het lager onderwijs volgen. De ouders nemen daarover een beslissing na kennis te nemen van en toelichting te krijgen bij de adviezen van de klassenraad en het CLB.

Een inschrijving in het type basisaanbod wordt op het einde van het tweede schooljaar geëvalueerd door de klassenraad en het CLB. Het CLB informeert de ouders en de leerling op een actieve wijze over de onderstaande mogelijkheden.

Als de klassenraad en het CLB op basis van de evaluatie, vermeld in het tweede lid, en in overleg met de ouders en met betrokkenheid van de leerling, beslissen dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, proportioneel zijn om de leerling het gemeenschappelijk curriculum of een individueel aangepast curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, dan:

1° heft het CLB, naargelang de situatie, het verslag op, maakt het een gemotiveerd verslag op of past het bestaande verslag aan op basis van de reële noden van de leerling. Deze aanpassing aan het verslag kan gebeuren met een addendum, voorzien van de datum van opmaak;

2° ondersteunen de school voor buitengewoon onderwijs en het CLB de ouders bij het vinden van en bij de overstap naar een school voor gewoon onderwijs waar de leerling wordt ingeschreven in geval van een gemotiveerd verslag of onder ontbindende voorwaarde wordt ingeschreven in geval van een verslag met het oog op de afweging van redelijke aanpassingen;

3° maken de betrokken scholen, de centra voor leerlingenbegeleiding en de ouders, met betrokkenheid van de leerling, afspraken met het oog op de eventuele ondersteuning, vermeld in artikel 172quinquies.

Als de klassenraad en het CLB op basis van de evaluatie, vermeld in het tweede lid, en in overleg met de ouders en met betrokkenheid van de leerling, beslissen dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, disproportioneel of onvoldoende zijn om de leerling het gemeenschappelijk curriculum of een individueel aangepast curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, motiveert het CLB dat in het verslag conform artikel 15. De motivatie kan opgenomen worden in een addendum, voorzien van de datum van opmaak. De inschrijving in de school voor buitengewoon

onderwijs kan dan verlengd worden. Uiterlijk na twee schooljaren volgt dan opnieuw een evaluatie.".

Art. 15. In hoofdstuk IV, afdeling 1, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt het opschrift van onderafdeling C vervangen door wat volgt:

"Onderafdeling C. Bijkomende toelatingsvoorwaarden voor het buitengewoon onderwijs en voorwaarden voor een individueel aangepast curriculum in het gewoon basisonderwijs".

Art. 16. In artikel 15 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2015 en 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt tussen de zinsnede "type 5," en de woorden "een verslag" de zinsnede "of voor een individueel aangepast curriculum in het gewoon basisonderwijs, het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject met de opmaak van" ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt het woord "geneesheer" vervangen door het woord "arts";

3° in paragraaf 5 worden de woorden "bij wijziging van onderwijsniveau of van type" vervangen door de zinsnede "bij wijziging van onderwijsniveau, van type of bij overgang van buitengewoon naar gewoon onderwijs";

4° paragraaf 6 wordt vervangen door wat volgt:

"§6. Als niet meer voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 2°, heft het CLB het verslag op.

Als voor een leerling die beschikt over een verslag, een gemotiveerd verslag wordt opgemaakt, vervalt het verslag.

Als een CLB voor een leerling met een verslag, een gemotiveerd verslag of verslag opmaakt met het oog op een overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs, dan vervalt het verslag dat de leerling had in het basisonderwijs.";

5° er worden een paragraaf 8 en een paragraaf 9 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§8. Als een leerling, die met toepassing van paragraaf 5 nog beschikt over een inschrijvingsverslag, overgaat van het buitengewoon basisonderwijs naar het gewoon basisonderwijs, dan heft het CLB het inschrijvingsverslag op of maakt het naargelang de situatie van de leerling een gemotiveerd verslag of een verslag op. Voor een leerling met een verslag heft het CLB, naargelang de situatie, het verslag op, maakt een gemotiveerd verslag op of past het bestaande verslag aan. Aanpassingen aan gemotiveerde verslagen en verslagen kunnen gebeuren met een addendum, voorzien van de datum van opmaak.

§9. Leerlingen met een verslag die een individueel aangepast curriculum volgen in het gewoon basisonderwijs, komen in aanmerking voor ondersteuning met toepassing van artikel 172quinquies.";

6° er wordt een paragraaf 10 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§10. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, 5°, kan voor leerlingen in het gewoon onderwijs voor wie een handelingsgericht diagnostisch traject is afgerond met een vermoeden van een emotionele of gedragsstoornis waarvoor een aanbod in type 3 nodig is, eenmalig een voorlopig verslag type 3 opgemaakt worden door het CLB, ook al is niet voldaan aan de voorwaarden betreffende diagnostiek, vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 3°. Dit voorlopig verslag voldoet aan alle vereisten zoals bepaald in paragraaf 1, eerste lid, 1° tot en met 4°.

De opmaak van een voorlopig verslag leidt tot de inschrijving van de leerling in een school voor buitengewoon onderwijs type 3. In geval van onenigheid kunnen ouders een beroep doen op de Vlaamse Bemiddelingscommissie, vermeld in paragraaf 7.

Een voorlopig verslag is geldig gedurende het lopende schooljaar. Als de diagnose, vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 3°, nog niet beschikbaar is bij de start van het daaropvolgende schooljaar, kan het CLB het voorlopig verslag uitzonderlijk met maximaal een schooljaar verlengen.

Indien het handelingsgericht diagnostisch traject leidt tot een diagnose, als vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 3°, wordt het voorlopig verslag opgeheven en wordt er een verslag opgesteld dat voldoet aan alle voorwaarden zoals bepaald in paragraaf 1, eerste lid, 1° tot en met 5°.

Indien het handelingsgericht diagnostisch traject niet leidt tot een diagnose, als vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 3°, wordt het voorlopig verslag opgeheven door het betrokken CLB. Tenzij de ouders beslissen tot een inschrijving in een school voor gewoon onderwijs, behoudt de leerling het recht om in de school type 3 ingeschreven te blijven tot het einde van het lopende schooljaar.".

Art. 17. In hoofdstuk IV, afdeling 1, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt het opschrift van onderafdeling D vervangen door wat volgt:

"Onderafdeling D. Bijkomende voorwaarden om in het gewoon basisonderwijs in aanmerking te komen voor ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs".

Art. 18. In artikel 16 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Om als school voor gewoon basisonderwijs in aanmerking te komen voor ondersteuning met toepassing van artikel 172quinquies is voor regelmatige leerlingen het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject met de opmaak van een gemotiveerd verslag door een CLB vereist, tenzij ze al beschikken over een verslag als vermeld in artikel 15. In dat gemotiveerd verslag wordt:
1° gemotiveerd dat met toepassing van de principes, vermeld in artikel 8, tweede lid, het inzetten van de ondersteuning, in combinatie met compenserende of dispenserende maatregelen, nodig en voldoende geacht wordt om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen;
2° de specifieke deskundigheid omschreven die vereist is vanuit een of meer van de types, vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 1° tot en met 4°, en 6° tot en met 8°.

De Vlaamse Regering bepaalt de verdere inhoud van het gemotiveerd verslag.";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "bij wijziging van het onderwijsniveau, van het type, de aard van de integratie, of de aard en de ernst van de handicap" vervangen door de zinsnede "bij wijziging van het onderwijsniveau of het type, vermeld in paragraaf 1, 2°";

3° aan paragraaf 2 wordt de volgende zin toegevoegd:

"De overgang van het kleuteronderwijs naar het lager onderwijs wordt in dit verband niet beschouwd als een wijziging van onderwijsniveau.";

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Bij wijziging van het onderwijsniveau of het type, vermeld in paragraaf 1, 2°, wordt een nieuw gemotiveerd verslag opgesteld. De overgang van het kleuteronderwijs naar het lager onderwijs wordt in dit verband niet beschouwd als een wijziging van onderwijsniveau. Een wijziging van het type, vermeld in paragraaf 1, 2°, binnen hetzelfde onderwijsniveau kan gebeuren met een addendum bij het gemotiveerd verslag, voorzien van de datum van opmaak.";

5° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. Als niet meer voldaan is aan de criteria, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 1° of 2°, heft het CLB het gemotiveerd verslag op. Als een CLB voor een leerling met een gemotiveerd verslag, een gemotiveerd verslag of verslag opmaakt met het oog op een overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs, dan vervalt het gemotiveerd verslag dat de leerling had in het basisonderwijs.";

6° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Voor leerlingen met gedrags- of emotionele problemen waarvoor scholen, met toepassing van artikel 172quinquies, in het schooljaar 2017-2018 al een beroep konden doen op ondersteuning ook al was er geen gemotiveerd verslag of verslag voor die leerlingen afgeleverd, moet ten laatste tegen 1 januari 2019 een gemotiveerd verslag of verslag zijn opgemaakt als er voor deze leerlingen verder nood is aan ondersteuning vanaf het schooljaar 2018-2019.".

Art. 19. In artikel 20 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 3, opgeheven door het decreet van 7 juli 2006, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"§3. Leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon basisonderwijs, met uitzondering van type 5, kunnen gemiddeld per schooljaar maximaal halftijds lessen of activiteiten volgen in een school voor gewoon basisonderwijs. In overleg met de ouders, met betrokkenheid van de leerling en in overleg met het CLB ondersteunt de school voor buitengewoon onderwijs de school voor gewoon onderwijs.".

Art. 20. Artikel 24 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt opgeheven.

Art. 21. In artikel 37 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2001 en het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016, bekrachtigd bij het decreet van 23 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt punt 10° vervangen door wat volgt:

"10° de mededeling dat de school bij schoolverandering binnen het basisonderwijs verplicht is een kopie van het gemotiveerd verslag, vermeld in artikel 16 van dit decreet, en een kopie van het verslag, vermeld in artikel 15 van dit decreet, over te dragen aan de nieuwe school.";

2° in paragraaf 3 wordt punt 14° vervangen door wat volgt:

"14° de mededeling dat de school bij schoolverandering binnen het basisonderwijs verplicht is een kopie van het gemotiveerd verslag, vermeld in artikel 16 van dit decreet, en een kopie van het verslag, vermeld in artikel 15 van dit decreet, over te dragen aan de nieuwe school;".

Art. 22. In artikel 37novies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011 en gewijzigd bij de decreten van 8 juni 2012, 19 juli 2013 en 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 5 worden de punten 3° en 4° opgeheven;

2° er wordt een paragraaf 5bis toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5bis. In afwijking van paragraaf 4 moet een schoolbestuur in volgende situaties toch overgaan tot een inschrijving:
1° voor de terugkeer van leerlingen in het buitengewoon onderwijs die in het lopende of de twee voorafgaande schooljaren in de school ingeschreven waren en die met toepassing van artikel 15 of 16, in een school voor gewoon onderwijs ingeschreven waren;
2° voor de terugkeer van leerlingen in het gewoon onderwijs die in het lopende of de twee voorafgaande schooljaren in de school ingeschreven waren en die in een school voor buitengewoon onderwijs ingeschreven waren.".

Art. 23. In artikel 37undecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2015, 17 juni 2016 en 16 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"Als de school na het overleg de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum, proportioneel acht, heft het CLB het verslag op of maakt het een gemotiveerd verslag op. Als de school na het overleg de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum of studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum, disproportioneel acht, wordt de inschrijving ontbonden op het moment dat die leerling in een andere school is ingeschreven en uiterlijk een maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de kennisgeving van de bevestiging van de disproportionaliteit.";

2° in paragraaf 2 wordt het vierde lid opgeheven;

3° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. Voor leerlingen met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs dat opgemaakt werd in het kader van het geïntegreerd onderwijs, die van school veranderen binnen het gewoon basisonderwijs, geldt een onverkort recht op inschrijving.

Voor leerlingen met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs dat opgemaakt werd met het oog op de toegang tot of de inschrijving in het buitengewoon onderwijs, of met het oog op een individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs, die van school veranderen binnen het gewoon basisonderwijs of die overgaan van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs, geldt een inschrijving onder ontbindende voorwaarde.".

Art. 24. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een artikel 86bis/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 86bis/1. Er worden jaarlijks werkingsmiddelen toegekend aan de schoolbesturen van scholen buitengewoon basisonderwijs die vanaf het schooljaar 2017-2018 met toepassing van artikel 172quinquies ondersteuning bieden.

De voormelde werkingsmiddelen voor het schooljaar (X, X+1) worden berekend door het aantal aan de schoolbesturen toegekende begeleidingseenheden, extra lestijden, extra lesuren en extra uren in het kader van het ondersteuningsmodel, vermeld in artikel 172quinquies, in voorkomend geval na overdrachten, te vermenigvuldigen met een bedrag per begeleidingseenheid, lestijd, lesuur of uur.

Het bedrag, vermeld in het tweede lid, wordt berekend door het budget dat op de onderwijsbegroting voor 2018 voorzien is voor de toekenning van werkingsmiddelen voor het ondersteuningsmodel te delen door het totaal aantal toegekende begeleidingseenheden, extra lestijden, extra lesuren en extra uren in het kader van het ondersteuningsmodel voor het schooljaar 2017-2018.

Vanaf het schooljaar 2018-2019 wordt het bedrag, vermeld in het derde lid, jaarlijks vermenigvuldigd met de aanpassingscoëfficiënt A, die berekend wordt conform de volgende formule:
A = (Cx-1/Cx-2), waarbij:
1° Cx-1: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x-1;
2° Cx-2: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x- 2.".

Art. 25. Artikel 112bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en gewijzigd bij de decreten van 5 juli 2013 en 21 maart 2014, wordt opgeheven.

Art. 26. In artikel 115 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 9 juli 2010 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt tussen het woord "vorige" en het woord "teldag" de zinsnede ", of voor het buitengewoon onderwijs ook de daaraanvoorafgaande," ingevoegd;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het woord "schooljaar" en de woorden "de volgende voorwaarden" de zinsnede ", of voor het buitengewoon onderwijs ook de daaraanvoorafgaande teldag," ingevoegd.

Art. 27. In artikel 138, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, wordt punt 2° opgeheven.

Art. 28. In artikel 153, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "voor kinderen die geïntegreerd onderwijs volgen" opgeheven.

Art. 29. In artikel 155 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt het getal "0,5" vervangen door het getal "0,475";

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zin "De regering zal het salarisequivalent van vijf procent van deze bijkomende lestijden of -uren met ingang van 1 januari 1998 prioritair aanwenden om de integratietoelage voor het geïntegreerd basisonderwijs aan te passen." opgeheven;

3° paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art. 30. In hoofdstuk XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt afdeling 3, die bestaat uit artikel 172ter en 172quater, opgeheven.

Art. 31. In artikel 172quinquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 3°, wordt het getal "2168" vervangen door het getal "2188";

2° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§2/1. In afwijking van paragraaf 2 bepaalt de Vlaamse Regering voor leerlingen met een inschrijvingsverslag type 2, 4, 6 of 7 auditieve beperking, waarover ze beschikken omdat ze, voor het basisonderwijs, vallen onder de toepassing van artikel 16, §2, van dit decreet of, voor het secundair onderwijs, vallen onder de toepassing van artikel 352, §2, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en leerlingen met een gemotiveerd verslag of een verslag type 2, 4, 6 of 7 auditieve beperking, die voldoen aan de criteria, vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 2°, 4° en 6°, van dit decreet, en artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van het voormelde decreet wat betreft een auditieve beperking of artikel 259, §1, 2°, 4° en 6°, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, en artikel 259, §1, 7°, van dezelfde codex, wat betreft een auditieve beperking en waarbij de doelgroepen type 4 en type 7 uitgeklaard en verfijnd worden, een nieuw omkaderingsmechanisme waarbij elke leerling die aan de voorwaarden voldoet, middelen voor ondersteuning genereert en waarbij deze middelen voor deze leerling ingezet worden en bij wijziging van school deze middelen de leerling volgen. Dit omkaderingsmechanisme treedt in werking vanaf het schooljaar 2019-2020, op basis van de telling van 1 februari 2019 waarbij de voorafname van het schooljaar 2018-2019 als bedoeld in paragraaf 2 als referentie wordt gehanteerd. De Vlaamse Regering kan als overgangsmaatregel naar het nieuwe omkaderingsmechanisme in aanvulling van de begeleidingseenheden, vermeld in paragraaf 2, derde lid, voor bijkomende leerlingen reeds bijkomende begeleidingseenheden toekennen in het schooljaar 2018-2019.";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het tweede en het derde lid een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Bij haar toewijzing aan de ondersteuningsnetwerken, vermeld in het eerste lid, garandeert de Vlaamse Regering jaarlijks 13.623 lestijden en 12.985 uren voor basisonderwijs en 7747 lesuren en 2605 uren voor secundair onderwijs. De toe-

passing hiervan zal over een periode van vijf schooljaren gemonitord worden en indien nodig in het schooljaar 2022-2023 bijgestuurd worden.";

4° aan paragraaf 3 worden twee leden toegevoegd, die luiden als volgt:

"Aan één school voor buitengewoon onderwijs die behoort tot een ondersteuningsnetwerk worden middelen toegekend voor de coördinatie van dit ondersteuningsnetwerk. Deze middelen komen globaal overeen met het aantal voltijdse betrekkingen dat overeenkomt met het aantal bestaande ondersteuningsnetwerken in het schooljaar 2018-2019.

De middelen voor coördinatie worden in mindering gebracht van de budgetten die de pedagogische begeleidingsdiensten ontvingen in toepassing van artikel VI.1, §2, eerste lid, 4°, van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop deze middelen in mindering worden gebracht en de wijze van toekenning van de lestijden, lesuren of uren voor de coördinatie van het ondersteuningsnetwerk.";

5° in paragraaf 6 wordt tussen de zinsnede "paragraaf 1" en het leesteken "," de zinsnede "en het laatste lid van paragraaf 3" ingevoegd;

6° in paragraaf 8 wordt tussen het woord "ondersteuningsnetwerk" en het woord "die", de zinsnede ", andere dan de middelen waarvan sprake in paragraaf 3, laatste lid," ingevoegd;

7° er wordt een paragraaf 8/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§8/1. In elk ondersteuningsnetwerk wordt ten minste één personeelslid aangesteld in een school voor buitengewoon onderwijs, dat belast wordt met coördinerende taken. Een voltijdse betrekking wordt steeds toegekend hetzij aan één personeelslid, hetzij aan twee personeelsleden die elk met een halftijdse betrekking worden belast.

Paragraaf 6, 7 en 8 zijn van toepassing op de personeelsleden, vermeld in het eerste lid.";

8° aan paragraaf 9 wordt de volgende zin toegevoegd:

"Een vertegenwoordiging vanuit de erkende oudervereniging en vanuit belangenorganisaties van ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kan worden uitgenodigd door de stuurgroep.";

9° er wordt een paragraaf 11 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§11. Voor de toepassing van dit artikel wordt school begrepen als een gefinancierde of gesubsidieerde school.".

Art. 32. Artikel 187 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 7 juli 2006, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 33. In artikel 2, §3, tweede lid, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, ingevoegd bij het decreet van 21 maart 2014, worden de woorden "en het deeltijds beroepssecundair onderwijs" vervangen door de zinsnede ", het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de opleiding Verpleegkunde van het hoger

beroepsonderwijs die wordt georganiseerd door scholen voor voltijds secundair onderwijs.".

Art. 34. In artikel 3, 15°/2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 16 juni 2017, worden de woorden "voor toegang tot buitengewoon onderwijs" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel 294, §2 tot en met §10,".

Art. 35. In artikel 110/9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 6 wordt punt 2° opgeheven;

2° er wordt een paragraaf 6bis ingevoegd, die luidt als volgt:

"§6bis. Een schoolbestuur moet, ook bij overschrijding van een vastgelegde capaciteit in volgende situaties toch overgaan tot een inschrijving:
1° voor de terugkeer van leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs die in het lopende of de twee voorafgaande schooljaren in de school ingeschreven waren en die met toepassing van artikel 294 of 352, in een school voor gewoon secundair onderwijs ingeschreven waren;
2° voor de terugkeer van leerlingen in het gewoon secundair onderwijs die in het lopende of de twee voorafgaande schooljaren in de school ingeschreven waren en die gedurende die periode in het buitengewoon secundair onderwijs ingeschreven waren.";

3° in paragraaf 8 wordt punt 2° opgeheven;

4° er wordt een paragraaf 8bis ingevoegd, die luidt als volgt:

"§8bis. Een schoolbestuur moet ook na volzetverklaring als vermeld in paragraaf 7, toch overgaan tot een inschrijving voor de terugkeer van leerlingen in het gewoon secundair onderwijs die in het lopende of de twee voorafgaande schooljaren in de school ingeschreven waren en die gedurende die periode in het buitengewoon secundair onderwijs ingeschreven waren.".

Art. 36. In artikel 110/11 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2015, 17 juni 2016 en 16 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"Als de school na het overleg de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum, proportioneel acht, heft het centrum voor leerlingenbegeleiding het verslag op of maakt het een gemotiveerd verslag op. Als de school na het overleg de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in een gemeenschappelijk curriculum of studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum, disproportioneel acht, wordt de inschrijving ontbonden op het moment dat die leerling in een andere school is ingeschreven en uiterlijk een maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de kennisgeving van de bevestiging van de disproportionaliteit.";

2° in paragraaf 2 wordt het vierde lid opgeheven;

3° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Voor leerlingen met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs dat opgemaakt werd in het kader van het geïntegreerd onderwijs, die van school veranderen binnen het gewoon secundair onderwijs, geldt een onverkort recht op inschrijving.

Voor leerlingen met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs dat opgemaakt werd met het oog op de toegang tot of de inschrijving in het buitengewoon onderwijs, of met het oog op een individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs, die van school veranderen binnen het gewoon secundair onderwijs of die overgaan van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs, geldt een inschrijving onder ontbindende voorwaarde.".

Art. 37. In artikel 112, eerste lid, 15°, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de woorden "voor toegang tot het geïntegreerd onderwijs" vervangen door de zinsnede ", vermeld in artikel 352," en worden de woorden "voor toegang tot het buitengewoon onderwijs" vervangen door de zinsnede ", vermeld in artikel 294, §2 tot en met §10,".

Art. 38. In artikel 259 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 maart 2017 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 2°, a), wordt de zinsnede "kleiner of gelijk aan 60" vervangen door de woorden "dat twee of meer standaarddeviaties beneden het gemiddelde ligt ten opzichte van een normgroep van leeftijdsgenoten";

2° in paragraaf 1, 2°, b), worden de woorden "sociale aanpassingsgedrag" en "sociaal aanpassingsgedrag" telkens vervangen door de woorden "adaptief gedrag" en worden de woorden "minstens drie" vervangen door de woorden "twee of meer";

3° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. Een inschrijving in het type basisaanbod buitengewoon onderwijs wordt op het einde van de opleidingsfase geëvalueerd door de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding. Het CLB informeert de ouders en de leerling op een actieve wijze over de onderstaande mogelijkheden.

Als de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding op basis van de evaluatie, vermeld in het eerste lid, en in overleg met de ouders en de leerling beslissen dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, proportioneel zijn om de leerling een gemeenschappelijk curriculum of een individueel aangepast curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, dan:

1° heft het centrum voor leerlingenbegeleiding, naargelang de situatie, het verslag op, maakt het een gemotiveerd verslag op of past het bestaande verslag aan op basis van de reële noden van de leerling. Deze aanpassing aan het verslag kan gebeuren met een addendum, voorzien van de datum van opmaak;

2° ondersteunen de school voor buitengewoon onderwijs en het centrum voor leerlingenbegeleiding de ouders bij het vinden van en bij de overstap naar een school voor gewoon onderwijs waar de leerling wordt ingeschreven in geval van een gemotiveerd verslag of onder ontbindende voorwaarde wordt ingeschreven in geval van een verslag met het oog op de afweging van redelijke aanpassingen;

3° maken de betrokken scholen, de centra voor leerlingenbegeleiding, de ouders en de leerling, afspraken met het oog op de eventuele ondersteuning, vermeld in artikel 314/8;
4° ontvangt de leerling een studieadvies van de klassenraad van de school voor buitengewoon secundair onderwijs.

Als de klassenraad en het centrum voor leerlingenbegeleiding op basis van de evaluatie, vermeld in het eerste lid, en in overleg met de ouders en de leerling, beslissen dat de aanpassingen, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen, disproportioneel of onvoldoende zullen zijn om de leerling een gemeenschappelijk curriculum of een individueel aangepast curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, motiveert het centrum voor leerlingenbegeleiding dat in het verslag conform artikel 294, §2 tot en met §10. De motivering kan worden opgenomen in een addendum, voorzien van de datum van opmaak. De inschrijving in de school voor buitengewoon onderwijs kan dan verlengd worden.".

Art. 39. In artikel 280, §4, van dezelfde codex wordt het tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 17 juni 2016, opgeheven.

Art. 40. In artikel 284 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de bestaande bepalingen worden vervangen door wat volgt en in een eerste lid ondergebracht, dat luidt als volgt:

"Als op de datum bepaald in artikel 271 de voor een school of een opleidingsvorm toepasbare rationalisatienorm niet wordt bereikt, kan die school of opleidingsvorm vanaf het daaropvolgende schooljaar niet meer worden gefinancierd of gesubsidieerd, tenzij de school fuseert en daardoor aan de toepasbare rationalisatienormen voldoet.";

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het voorgaande lid kan de school verder voortbestaan, na een gunstige beslissing van de Vlaamse Regering. Het schoolbestuur moet hiertoe een gemotiveerde afwijkingsaanvraag indienen, met daarin een omgevingsanalyse die de noodzaak, de doelmatigheid en de leefbaarheid aantoont, rekening houdend met het lokale aanbod.".

Art. 41. In artikel 289, §1, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 maart 2014 en 17 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 3° worden de voorlaatste en de laatste zin opgeheven;

2° aan punt 4° worden de volgende bepalingen toegevoegd:

"Tijdens de periode van omvorming kunnen in de opleidingsvorm of de opleiding, die opgeheven wordt, enkel leerlingen worden ingeschreven in de leerjaren, die gelet op de progressieve opheffing, nog niet zijn opgeheven. Leerlingen die deze opleidingsvorm of deze opleiding in deze school reeds volgden, mogen hun opleiding daarin beëindigen.".

Art. 42. Artikel 290 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 5 juli 2013 en 21 maart 2014, wordt opgeheven.

Art. 43. In artikel 293, §3, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet

van 16 juni 2017, worden de woorden "tot het geïntegreerd onderwijs" vervangen door de woorden "tot het gewoon onderwijs met ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs" en worden de woorden "van het geïntegreerd onderwijs" vervangen door de zinsnede "de voormelde ondersteuning met toepassing van artikel 314/8".

Art. 44. In artikel 294 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord "geneesheer" vervangen door het woord "arts";

2° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Voor de toelating van een leerling tot een door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon secundair onderwijs of voor een individueel aangepast curriculum in het gewoon secundair onderwijs is het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject met de opmaak van een verslag door een centrum voor leerlingenbegeleiding vereist, opgesteld met inachtname van artikel 37 van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, waaruit blijkt:";

3° paragraaf 7 wordt vervangen door wat volgt:

"§7. Als niet meer voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 1°, b), of 2°, b) en c), heft het centrum voor leerlingenbegeleiding het verslag op. Als een gemotiveerd verslag wordt opgemaakt voor een leerling die beschikt over een verslag, vervalt het verslag. Als een centrum voor leerlingenbegeleiding voor een leerling met een verslag, een gemotiveerd verslag of verslag opmaakt met het oog op een overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs, dan vervalt het verslag dat de leerling had in het basisonderwijs.";

4° er worden een paragraaf 9 en een paragraaf 10 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§9. Als een leerling, die met toepassing van paragraaf 6 nog beschikt over een inschrijvingsverslag, overgaat van het buitengewoon secundair onderwijs naar het gewoon secundair onderwijs, dan heft het centrum voor leerlingenbegeleiding het inschrijvingsverslag op of maakt het, naargelang de situatie van de leerling, een gemotiveerd verslag of een verslag op. Voor een leerling met een verslag zal het CLB, naargelang de situatie, het verslag opheffen, een gemotiveerd verslag opmaken of het bestaande verslag aanpassen. Aanpassingen aan gemotiveerde verslagen en verslagen kunnen gebeuren met een addendum, voorzien van de datum van opmaak.

§10. Leerlingen met een verslag die een individueel aangepast curriculum volgen in het gewoon secundair onderwijs, komen in aanmerking voor ondersteuning met toepassing van artikel 314/8.";

5° er wordt een paragraaf 11 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§11. In afwijking van paragraaf 2, 1°, e), en 2°, f), kan voor leerlingen in het gewoon onderwijs voor wie een handelingsgericht diagnostisch traject is afgerond met een vermoeden van een emotionele of gedragsstoornis waarvoor een aanbod in type 3 nodig is, eenmalig een voorlopig verslag type 3 opgemaakt worden door het centrum voor leerlingenbegeleiding ook al is niet voldaan aan de voorwaarden betreffende diagnostiek, vermeld in artikel 259, §1, 3°. Dit voorlopig verslag voldoet aan alle vereisten zoals bepaald in paragraaf 2, 1°, a) tot en met d), en 2°, a) tot en met e).

De opmaak van een voorlopig verslag leidt tot de inschrijving van de leerling in een school voor buitengewoon onderwijs type 3. In geval van onenigheid kunnen ouders een beroep doen op de Vlaamse Bemiddelingscommissie, vermeld in paragraaf 8.

Een voorlopig verslag is geldig gedurende het lopende schooljaar. Als de diagnose, vermeld in artikel 259, §1, 3°, nog niet beschikbaar is bij de start van het daaropvolgende schooljaar, kan het CLB het voorlopig verslag uitzonderlijk met maximaal een schooljaar verlengen.

Indien het handelingsgericht diagnostisch traject leidt tot een diagnose, als vermeld in artikel 259, §1, 3°, wordt het voorlopig verslag opgeheven en wordt er een verslag opgesteld dat voldoet aan alle voorwaarden, zoals bepaald in paragraaf 2, 1°, a) tot en met e), of 2°, a) tot en met f).

Indien het handelingsgericht diagnostisch traject niet leidt tot een diagnose, als vermeld in artikel 259, §1, 3°, wordt het voorlopig verslag opgeheven door het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding. Tenzij de ouders beslissen tot een inschrijving in een school voor gewoon onderwijs, behoudt de leerling het recht om in de school type 3 ingeschreven te blijven tot het einde van het lopende schooljaar.".

Art. 45. In artikel 296 van dezelfde codex wordt in het derde lid de zinsnede "en anderzijds in scholen die minimaal 10 regelmatige leerlingen in het geïntegreerd onderwijs begeleiden, de leerlingen die op de eerste schooldag van oktober van het voorafgaande schooljaar in het kader van geïntegreerd onderwijs begeleid werden," vervangen door de zinsnede "en anderzijds in scholen die op de eerste schooldag van oktober van het schooljaar 2014-2015 minimaal 10 regelmatige leerlingen in het geïntegreerd onderwijs begeleidden, de leerlingen die in het kader van geïntegreerd onderwijs begeleid werden,".

Art. 46. In artikel 304 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het getal "0,5" vervangen door het getal "0,475";

2° paragraaf 3 en paragraaf 4 worden opgeheven.

Art. 47. In artikel 312 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het getal "0,5" vervangen door het getal "0,475";

2° paragraaf 3 en paragraaf 4 worden opgeheven.

Art. 48. In deel V, titel 2, hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 juni 2016 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2016, wordt onderafdeling 3/3, die bestaat uit artikel 314/6 en 314/7, opgeheven.

Art. 49. In artikel 314/8 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 16 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 3°, wordt het getal "2168" vervangen door het getal "2188";

2° aan paragraaf 1 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De lestijden, respectievelijk de lesuren, en uren, inclusief de omgezette begeleidingseenheden, kunnen, in afwijking van artikel 20 en artikel 313, §2, overgedragen worden binnen het onderwijsniveau, op voorwaarde dat daarover een protocol van akkoord wordt bereikt in het bevoegde onderhandelingscomité van de overdragende school van buitengewoon onderwijs. De lesuren, en uren, inclusief de omgezette begeleidingseenheden, kunnen, in afwijking van artikel 21 en artikel 313, §1, niet overgedragen worden naar het daaropvolgende schooljaar.";

3° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§2/1. In afwijking van paragraaf 2 bepaalt de Vlaamse Regering voor leerlingen met een inschrijvingsverslag type 2, 4, 6 of 7 auditieve beperking, waarover ze beschikken omdat ze, voor het basisonderwijs, vallen onder de toepassing van artikel 16, §2, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 of, voor het secundair onderwijs, vallen onder de toepassing van artikel 352, §2, van deze codex en leerlingen met een gemotiveerd verslag of een verslag type 2, 4, 6 of 7 auditieve beperking, die voldoen aan de criteria, vermeld in artikel 10, §1, eerste lid, 2°, 4° en 6°, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, en artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van het voormelde decreet wat betreft een auditieve beperking of artikel 259, §1, 2°, 4° en 6°, van deze codex, en artikel 259, §1, 7°, van dezelfde codex, wat betreft een auditieve beperking en waarbij de doelgroepen type 4 en type 7 uitgeklaard en verfijnd worden, een nieuw omkaderingsmechanisme waarbij elke leerling die aan de voorwaarden voldoet, middelen voor ondersteuning genereert en waarbij deze middelen voor deze leerling ingezet worden en bij wijziging van school deze middelen de leerling volgen. Dit omkaderingsmechanisme treedt in werking vanaf het schooljaar 2019-2020, op basis van de telling van 1 februari 2019 waarbij de voorafname van het schooljaar 2018-2019 als bedoeld in paragraaf 2 als referentie wordt gehanteerd. De Vlaamse Regering kan als overgangsmaatregel naar het nieuwe omkaderingsmechanisme in aanvulling van de begeleidingseenheden, vermeld in paragraaf 2, derde lid, voor bijkomende leerlingen reeds bijkomende begeleidingseenheden toekennen in het schooljaar 2018-2019.";

4° in paragraaf 3 wordt tussen het tweede en het derde lid een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Bij haar toewijzing aan de ondersteuningsnetwerken, vermeld in het eerste lid, garandeert de Vlaamse Regering jaarlijks 13.623 lestijden en 12.985 uren voor basisonderwijs en 7747 lesuren en 2605 uren voor secundair onderwijs. De toepassing hiervan zal over een periode van vijf schooljaren gemonitord worden en indien nodig in het schooljaar 2022-2023 bijgestuurd worden.";

5° aan paragraaf 3 worden twee leden toegevoegd, die luiden als volgt:

"Aan één school voor buitengewoon onderwijs die behoort tot een ondersteuningsnetwerk worden middelen toegekend voor de coördinatie van dit ondersteuningsnetwerk. Deze middelen komen globaal overeen met het aantal voltijdse betrekkingen dat overeenkomt met het aantal bestaande ondersteuningsnetwerken in het schooljaar 2018-2019.

De middelen voor coördinatie worden in mindering gebracht van de budgetten die de pedagogische begeleidingsdiensten ontvingen in toepassing van artikel VI.1, §2, eerste lid, 4°, van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De Vlaamse

Regering bepaalt de wijze waarop deze middelen in mindering worden gebracht en de wijze van toekenning van de lestijden, lesuren of uren voor de coördinatie van het ondersteuningsnetwerk.";

6° in paragraaf 6 wordt tussen de zinsnede "paragraaf 1" en het leesteken "," de zinsnede "en het laatste lid van paragraaf 3" ingevoegd;

7° in paragraaf 8 wordt tussen het woord "ondersteuningsnetwerk" en het woord "die", de zinsnede ", andere dan de middelen waarvan sprake in paragraaf 3, laatste lid," ingevoegd;

8° er wordt een paragraaf 8/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§8/1. In elk ondersteuningsnetwerk wordt ten minste één personeelslid aangesteld in een school voor buitengewoon onderwijs, dat belast wordt met coördinerende taken. Een voltijdse betrekking wordt steeds toegekend hetzij aan één personeelslid, hetzij aan twee personeelsleden die elk met een halftijdse betrekking worden belast.

Paragraaf 6, 7 en 8 zijn van toepassing op de personeelsleden, vermeld in het eerste lid.";

9° aan paragraaf 9 wordt de volgende zin toegevoegd:

"Een vertegenwoordiging vanuit de erkende oudervereniging en vanuit belangenorganisaties van ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kan worden uitgenodigd door de stuurgroep.";

10° er wordt een paragraaf 11 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§11. Voor de toepassing van dit artikel wordt school begrepen als een gefinancierde of gesubsidieerde school.".

Art. 50. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt een artikel 330/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 330/3. Er worden jaarlijks werkingsmiddelen toegekend aan de schoolbesturen van scholen buitengewoon secundair onderwijs die vanaf schooljaar 2017-2018 met toepassing van artikel 314/8 ondersteuning bieden.

De voormelde werkingsmiddelen voor het schooljaar (X, X+1) worden berekend door het aantal aan de schoolbesturen toegekende begeleidingseenheden, extra lestijden, extra lesuren en extra uren in het kader van het ondersteuningsmodel, vermeld in artikel 314/8, in voorkomend geval na overdrachten, te vermenigvuldigen met een bedrag per begeleidingseenheid, lestijd, lesuur of uur.

Het bedrag, vermeld in het tweede lid, wordt berekend door het budget dat op de onderwijsbegroting voor 2018 voorzien is voor de toekenning van werkingsmiddelen voor het ondersteuningsmodel te delen door het totaal aantal toegekende begeleidingseenheden, extra lestijden, extra lesuren en extra uren in het kader van het ondersteuningsmodel voor het schooljaar 2017-2018.

Vanaf het schooljaar 2018-2019 wordt het bedrag, vermeld in het derde lid, jaarlijks vermenigvuldigd met de aanpassingscoëfficiënt A, die berekend wordt conform de volgende formule:
A = (Cx-1/Cx-2), waarbij:
1° Cx-1: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x-1;
2° Cx-2: de gezondheidsindex van de maand januari van het begrotingsjaar x- 2.".

Art. 51. In artikel 334/1, §3, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 21 maart 2014, wordt de zinsnede "16 jaar" vervangen door de woorden "de leeftijd van vijftien jaar die niet meer voltijds leerplichtig zijn".

Art. 52. In deel V van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt het opschrift van titel 5 vervangen door wat volgt:

"Titel 5. Specifieke bepalingen over de ondersteuning voor het gewoon onderwijs vanuit het buitengewoon onderwijs en de speciale onderwijsleermiddelen".

Art. 53. In deel V, titel 5, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt het opschrift van hoofdstuk 1 vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk 1. De ondersteuning voor het gewoon onderwijs vanuit het buitengewoon onderwijs".

Art. 54. Artikel 351 van dezelfde codex wordt opgeheven.

Art. 55. In artikel 352 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Om als school met toepassing van artikel 314/8 voor gewoon secundair onderwijs in aanmerking te komen voor ondersteuning, is voor leerlingen het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject met de opmaak van een gemotiveerd verslag door een centrum voor leerlingenbegeleiding vereist, tenzij ze al beschikken over een verslag als vermeld in artikel 294, §2 tot en met §10. In dat gemotiveerd verslag wordt:

1° gemotiveerd dat met toepassing van de principes, vermeld in artikel 136/2, het inzetten van de ondersteuning, in combinatie met compenserende of dispenserende maatregelen, nodig en voldoende geacht wordt om de leerling een gemeenschappelijk curriculum te laten volgen;

2° de specifieke deskundigheid omschreven die vereist is vanuit een of meer van de types, vermeld in artikel 259, §1, 1° tot en met 4°, en 6° tot en met 8°.

De Vlaamse Regering bepaalt de verdere inhoud van het gemotiveerd verslag.";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "onderwijsniveau, de aard van de integratie, of de aard en de ernst van de handicap" vervangen door de zinsnede "onderwijsniveau of van het type, vermeld in paragraaf 1, 2°";

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Bij wijziging van het onderwijsniveau of van het type, vermeld in paragraaf 1, 2°, wordt een nieuw gemotiveerd verslag opgesteld. Een wijziging van het type, vermeld in paragraaf 1, 2°, binnen hetzelfde onderwijsniveau kan gebeuren met een addendum bij het gemotiveerd verslag, voorzien van de datum van opmaak.";

4° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. Wanneer niet meer voldaan is aan de criteria, vermeld in paragraaf 1, 1° of 2°, heft het centrum voor leerlingenbegeleiding het gemotiveerd verslag op. Wanneer een centrum voor leerlingenbegeleiding voor een leerling met een gemotiveerd verslag, een gemotiveerd verslag of verslag opmaakt in functie van

een overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs, dan vervalt het gemotiveerd verslag dat de leerling had in het basisonderwijs.";

5° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Voor leerlingen met gedrags- of emotionele problemen waarvoor scholen, met toepassing van artikel 314/8, in het schooljaar 2017-2018 al een beroep konden doen op ondersteuning ook al was er geen gemotiveerd verslag of verslag voor die leerlingen afgeleverd, moet ten laatste tegen 1 januari 2019 een gemotiveerd verslag of verslag zijn opgemaakt als er voor deze leerlingen verder nood is aan ondersteuning in het schooljaar 2018-2019.".

Art. 56. Artikel 354 van dezelfde codex wordt opgeheven.

Hoofdstuk 6. Inwerkingtreding

Art. 57. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2018, met uitzondering van:
1° de artikelen 2, 3, 4, 6, 7 en 8, die uitwerking hebben met ingang van 1 juni 2018;
2° de artikelen 24, 26, 41, 45, 49 en 50, die uitwerking hebben met ingang van 1 september 2017.